

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΑ
ΔΕΛΤΙΑ

Ιανουάριος – Απρίλιος 2019

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	4
■ Φορολογική ισότητα των φύλων	5
■ Κατολίσθηση στο Λιγνιτωρυχείο Αμυνταίου	6
■ Εξαναγκασμός σε οικειοθελή αποχώρηση εργαζομένης	7
■ Διαγραφή οφειλών από δημοτικά τέλη των ουδέποτε ηλεκτροδοτηθέντων και μη χρησιμοποιούμενων ακινήτων.....	8
■ Προστασία αγροτικών επιδοτήσεων.....	9
■ Προστασία Σπηλαιού Καϊάφα	10
■ Μη χορήγηση σύνταξης γήρατος σε ασφαλισμένη γιαγιά ανήλικου τέκνου του οποίου είχε την επιμέλεια	12
■ Χορήγηση Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπαλλήλων	13
■ Πρόστιμο για άρνηση πρόσληψης εργαζομένου με αναπηρία.....	14
■ Αναστολή ή περικοπή συντάξεων των άγαμων θυγατέρων.....	15
■ Πλήρης απομάκρυνση αποβλήτων από τη χερσαία ζώνη του λιμένα Κερκύρας & επιβολή προστίμων	16
■ Απόλυση εργαζομένης που έπασχε από χρόνιο νόσημα	17
■ Προστασία των δικαιωμάτων των ανηλικών στα internet cafe.....	18
■ Διευθέτηση ομβρίων υδάτων στο Λυκαβηττό	19
■ Αφαίρεση εξαιρετέων ποσών στο επίδομα στέγασης	20
■ Πειθαρχική Διερεύνηση Καταγγελιών σε βάρος μελών δικηγορικών συλλόγων	21
■ Άρση διοικητικής κράτησης Παλαιστινίων αιτούντων άσυλο στη Λέρο	22
■ Επιστροφή οφειλής από την ΕΥΔΑΠ	23
■ Αποστέρηση οικογενειακής παροχής σε ανάπηρα τέκνα	24
■ Κοινωνικά κριτήρια στις προσλήψεις εκπαιδευτικών	25
■ Εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ σε νοσοκομεία	26
■ Κατάληψη οδού στο Δήμο Κύμης - Αλιβερίου	27

■ Αποξένωση γονέα από το παιδί του	28
■ Αναρρωτικές άδειες δημοσίων υπαλλήλων και μετατάξεις.....	29
■ Κατάργηση απαίτησης ασφαλιστικής-φορολογικής ενημερότητας για τη θεώρηση των αδειών υπαίθριου εμπορίου.....	30
■ Ονοματοδοσία παιδιών αιτούντων άσυλο.....	31
■ Προβλήματα συμπεριφοράς μαθητή	32
■ Ακατάλληλες συνθήκες στέγασης ειδικού δημοτικού σχολείου.....	33
■ Προβλήματα που προέκυψαν κατά τον έλεγχο γνησιότητας αδειών οδήγησης	34
■ Αποδοχή και προστασία αναπηρικών προνοιακών επιδομάτων	36
■ Μισθούμενα διαμερίσματα μεγάλων συγκροτημάτων και η έννοια του νοικοκυριού στο πρόγραμμα ΚΕΑ.....	37
■ Άρνηση χορήγησης αντιγράφου έκθεσης ελέγχου κατά Ιατρού ΕΟΠΥΥ	38
■ Χορήγηση αποδεικτικών στοιχείων από την «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ Α.Ε.»	39
■ Κοινωνική Ένταξη Αποφυλακισμένων και Παροχές Ανεργίας	40
■ Άδειες Κρατουμένων	41
■ Επανυπολογισμός της ασφαλιστικής κλάσης	42
■ Χορήγηση Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης σε διαμένοντα σε ακατάλληλο κατάλυμα	43
■ Μεταφορά συντελεστή δόμησης	44
■ Άρνηση έκδοσης απόφασης Δήμου σε αίτημα για αλλαγή επωνύμου	44
■ Χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου σε ασυνόδευτα παιδιά.....	45
■ Απόδοση ελληνικής ιθαγένειας σε ομογενή από την Τουρκία	46
■ Απαλοιφή ημερομηνίας γέννησης από πρόσκληση για κάλυψη θέσης.....	47
■ Άδεια λόγω υιοθεσίας και σε πατέρες δημοσίων υπαλλήλους.....	47
■ Άδεια φροντίδας τέκνου για τις αναπληρώτριες εκπαιδευτικούς.....	48
■ Επιστροφή από το Ελληνικό Κτηματολόγιο αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού.....	49
■ Διόρθωση σφαλμάτων σε ληξιαρχική πράξη γέννησης.....	50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της εξωστρέφειας και της διαφάνειας της δράσης της Αρχής, της έγκαιρης και ευρείας πληροφόρησης των πολιτών για τις διοικητικές στρεβλώσεις, τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, τις αδικίες, για την υπέρβαση των οποίων επιστρατεύθηκαν οι διαμεσολαβητικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη, αλλά και της ουσιαστικότερης δημόσιας αποτίμησης της αποτελεσματικότητας της Αρχής, της αυτοδέσμευσης για δημόσια λογοδοσία, παρουσιάζουμε μία ακόμη επιλογή από χαρακτηριστικές, εμβληματικές υποθέσεις, για τις οποίες η παρέμβαση της Αρχής ολοκληρώθηκε μέσα στο πρώτο τετράμηνο του 2019.

Πρόκειται για υποθέσεις που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα εκ του συνόλου των τομέων δράσης της Αρχής και αντικατοπτρίζουν σημαντικές πτυχές της ανθρώπινης δράσης, της οικονομικής δραστηριότητας, της κοινωνικής δυναμικής. Μεταξύ αυτών, προβλήματα στη προστασία του περιβάλλοντος, προσβολές στα δικαιώματα των παιδιών και των ηλικιωμένων, των φορολογούμενων, των ασφαλισμένων, των εργαζόμενων και των ανέργων, των ΑμεΑ, των αλλοδαπών κατοίκων της χώρας και των προσφύγων, ελλείμματα στην ορθή διοικητική δράση και πρακτική των υπηρεσιών της κεντρικής κυβέρνησης αλλά και της αυτοδιοίκησης, δημοτικής και περιφερειακής, με συνέπειες στην οικονομική ανάπτυξη, την παραγωγή, την επιχειρηματική δράση, την κοινωνική συνοχή, την ίδια την ποιότητα της καθημερινότητας όλων.

Παραμένουμε σταθερά προσηλωμένοι στην εμπέδωση του σεβασμού στις θεμελιώδεις αρχές του κράτους δικαίου, της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης, της εμπιστοσύνης του διοικούμενου, της διαφάνειας, της επιείκειας, με επιμονή και αυτοπεποίθηση στις θέσεις, προτάσεις, συστάσεις, εισηγήσεις μας. Για να συμβάλλουμε, στο πλαίσιο του θεσμικού μας ρόλου, της συνταγματικής αποστολής μας και των εκ του νόμου αρμοδιοτήτων μας, για ένα κράτος πιο δίκαιο, για μια κοινωνία πιο ανθρώπινη.

Ανδρέας Ποττάκης

Συνήγορος του Πολίτη

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το 1^ο Τετράμηνο του 2019 (1/1-30/4) ολοκληρώθηκε η επεξεργασία 4.158 αναφορών από πολίτες. Από αυτές οι 2.766 είχαν κριθεί βάσιμες και ολοκληρώθηκε η διαδικασία διαμεσολάβησης.

Ειδικότερα:

- ▶ Σε **μείζονα θέματα** που απασχολούν τους πολίτες αναδείχτηκαν προβλήματα με τη **φορολογική διοίκηση**, ζητήματα που σχετίζονται με τις **συνταξιοδοτικές παροχές**, καθώς και ζητήματα που αφορούν τη χρηματοδότηση της **κοινωνικής ασφάλισης** και κυρίως με την επιστροφή των **αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών**. Στο ίδιο θεματικό πεδίο εντάσσονται και αναφορές με τις οποίες οι πολίτες διατυπώνουν επιφυλάξεις ή και σοβαρούς προβληματισμούς για την αναγνώριση - προσμέτρηση του **ασφαλιστικού χρόνου**, καθώς επίσης και διαμαρτυρίες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία των οργανισμών κύριας και επικουρικής ασφάλισης. Επίσης ως μείζονα θέματα καταγράφηκαν θέματα **δικτύων** (ύδρευσης και ηλεκτροδότησης, αποχέτευσης, ομβρίων υδάτων, φυσικού αερίου και κινητής τηλεφωνίας), θέματα **ανώτατης εκπαίδευσης** (κυρίως με το ΔΟΑΤΑΠ και με επαγγελματικά δικαιώματα), θέματα **φύλου** και θέματα **δικαιωμάτων του παιδιού** στον τομέα της σχολικής εκπαίδευσης.
- ▶ Πολίτες που προσέφυγαν στην Ανεξάρτητη Αρχή ανέφεραν ζητήματα σχετικά με την χορήγηση του **Κοινωνικού Μερίσματος**, αλλά και ζητήματα σχετικά με το **Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης**. Επίσης, θέματα σχετικά με την **πιστοποίηση της αναπηρίας ατόμων** που ζητούν προνοιακές παροχές καθώς και με τη χορήγηση προνοιακών παροχών **σε ΑΜεΑ και χρόνια πάσχοντες**, θέματα **Τοπικής Αυτοδιοίκησης** (κυρίως για τα τέλη και τα έσοδα των Δήμων), ζητήματα **Εισόδου και Παραμονής Αλλοδαπών**, οι **οικοδομικές άδειες, ο πολεοδομικός σχεδιασμός** (όρια οικισμών, σχέδιο πόλης, επιβολή ή τροποποίηση ρυθμιστικών σχεδίων) και **οι αυθαίρετες κατασκευές**. Επίσης ζητήματα **Προσωπικής Ελευθερίας και Πνευματικής Κίνησης**, θέματα **Πολιτικών Δικαιωμάτων Και Υποχρεώσεων**, καθώς και δικαιώματα **ανηλίκων μεταναστών**, και **ζητήματα ταυτότητας** και κοινωνικής πρόνοιας. Τέλος, ζητήματα **Ιδιοκτησίας** όπου τα θέματα του **Κτηματολογίου** αντιπροσωπεύουν υψηλότερο συγκριτικά ποσοστό, γεγονός που δικαιολογείται από την διαδικασία της κτηματογράφησης που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Ακολουθούν, ενδεικτικά, υποθέσεις που χειρίστηκε ο Συνήγορος του Πολίτη από όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων του. Η επιλογή έγινε με κριτήριο τόσο το γενικό όσο και το ειδικό ενδιαφέρον και με στόχο να δοθεί μια το δυνατόν πληρέστερη εικόνα του εύρους των θεμάτων που απασχολούν την Ανεξάρτητη Αρχή.

Για τη σύνταξη του παρόντος τετραμηνιαίου δελτίου συνεργάστηκαν μέλη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού και συνάδελφοι από τη γραμματειακή υποστήριξη της Αρχής.

Φορολογική ισότητα των φύλων

Ιστορικό | Σε πολλές περιπτώσεις, επί σειρά ετών, σύζυγοι υπόχρεων σε φορολογική δήλωση προσέφευγαν στον Συνήγορο του Πολίτη διαμαρτυρόμενες ότι δεν είχαν τη δυνατότητα να υποβάλουν χωριστή φορολογική δήλωση, γεγονός το οποίο είχε μία σειρά από απaráδεκτες συνέπειες στη φορολόγησή τους όπως η προβολή φορολογικού απορρήτου στη σύζυγο-φορολογούμενη ως προς τα στοιχεία της κοινής φορολογικής δήλωσης, η αδυναμία της συζύγου-φορολογούμενης να εισπράξει την επιστροφή φόρου που της αντιστοιχεί και αργότερα να λάβει κλειδάριθμο για την ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε προτείνει να καταργηθεί η υποχρέωση υποβολής κοινής φορολογικής δήλωσης των συζύγων, ως εισάγουσα άμεση διάκριση λόγω φύλου τονίζοντας ότι οι διακρίσεις αυτές δεν εξυπηρετούν ούτε τον σκοπό της εύρυθμης λειτουργίας της φορολογικής διοίκησης ούτε τον στόχο της αποτελεσματικότερης εισπράξης των δημοσίων εσόδων. Την πρότασή της αυτή η Αρχή επανέλαβε και πρόσφατα στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), ωστόσο δεν έτυχε αρχικά θετικής ανταπόκρισης. Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα είχε παραμείνει μεταξύ των ελαχίστων χωρών της ΕΕ, όπου η έγγαμη γυναίκα δεν αποτελούσε ξεχωριστό φορολογικό υποκείμενο. Ωστόσο, όταν το Συμβούλιο Επικρατείας έκρινε ότι δεν συντρέχει λόγος δημοσίου συμφέροντος που να δικαιολογεί την υποχρεωτική υποβολή κοινής δήλωσης φόρου εισοδήματος των συζύγων, η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και το Υπουργείο Οικονομικών προέβησαν στις αναγκαίες νομοθετικές, διοικητικές και τεχνικές αλλαγές.

Έκβαση | Με απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών προβλέφθηκε η δυνατότητα υποβολής χωριστής φορολογικής δήλωσης εκ μέρους των συζύγων, εφόσον το επιλέξει ένας τουλάχιστον εκ των συζύγων με ανέκκλητη δήλωσή της/του για κάθε φορολογικό έτος μέχρι την 28η Φεβρουαρίου του έτους υποβολής της δήλωσης. Η διαδικασία πρόκειται να εφαρμοστεί για πρώτη φορά όσον αφορά τις δηλώσεις που θα υποβληθούν το έτος 2019 (φορολογικό έτος 2018).

Ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η εξέλιξη αυτή, σηματοδοτεί μια σημαντική μεταστροφή της αντίληψης της δημόσιας διοίκησης περί της ισότητας των φύλων στο δημόσιο χώρο. Επιπλέον, ευελπιστεί ότι όλα τα ζητήματα που θα προκύψουν από την ρύθμιση αυτή θα επιλυθούν και πάλι με γνώμονα την ίση μεταχείριση και την ισότιμη αντιμετώπιση γυναικών και ανδρών φορολογούμενων.

Κατολίσθηση στο Λιγνιτωρυχείο Αμυνταίου

Ιστορικό | Ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε υπόθεση σχετικά με την κατολίσθηση που έλαβε χώρα στις 10.6.2017 στο λιγνιτωρυχείο Αμυνταίου, τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον, τα μέτρα πρόληψης που όφειλαν να έχουν ληφθεί, καθώς και τις συνθήκες εκμετάλλευσης μετά το συμβάν.

Διερεύνηση | Η Αρχή μετά από έγγραφό της, σειρά συσκέψεων στη Φλώρινα και στην Αθήνα αλλά και με επίσκεψη-αυτοψία στο Αμύνταιο, έλαβε επαρκή ενημέρωση από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και γνώση των δύο Πορισμάτων, που εκπονήθηκαν με πρωτοβουλία της ΔΕΗ και του ΥΠΕΝ αντίστοιχα, σχετικά με τα αίτια της κατολίσθησης. Έτσι, κατέληξε σε συμπεράσματα-διαπιστώσεις και προτάσεις που αποτυπώθηκαν σε πόρισμά της. Συγκεκριμένα η Αρχή επισήμανε το πρόβλημα της ολιγωρίας ή ακόμα και αδράνειας των αδειοδοτικών και ελεγκτικών υπηρεσιών διαχρονικά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη ελέγχων της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της προόδου των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, που οδήγησε σε αδυναμία πρόβλεψης των επιπτώσεων του έργου. Διαπιστώθηκε ότι χρόνια πριν την κατολίσθηση είχαν εμφανιστεί φαινόμενα εδαφικών διαρρήξεων στην περιοχή, που ουδέποτε αξιολογήθηκαν, ενώ ουδεμία έγκαιρη κινητοποίηση υπήρξε από τις υπηρεσίες και την επιχείρηση ακόμα και όταν εντάθηκαν τα φαινόμενα στις αρχές του 2017. Ουσιαστική κινητοποίησή τους προέκυψε μόνο μετά τον πολλαπλασιασμό των ρωγματώσεων λίγες μέρες πριν την κατολίσθηση καθώς και μετά από αυτήν. Επίσης, υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στις διαδικασίες μετεγκατάστασης του οικισμού Αναργύρων, η οποία και συνεχίζεται.

Έκβαση | Η Αρχή αναμένει την ανταπόκριση των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών στο Πόρισμά της.

Εξαναγκασμός σε οικειοθελή αποχώρηση εργαζομένης

Ιστορικό | Εργαζόμενη απασχολούμενη ως βοηθός φαρμακείου προσέφυγε στην αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας καταγγέλλοντας ότι ο εργοδότης της προκειμένου να της καταβάλει τις οφειλόμενες δεδουλευμένες αποδοχές της πρότεινε την υπογραφή ιδιωτικού συμφωνητικού, βάσει του οποίου η ίδια θα δεσμευόταν, ότι θα αποχωρήσει οικειοθελώς από τη θέση εργασίας της μετά τη λήξη της 6μηνης ειδικής παροχής προστασίας μητρότητας. Από το σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού περί οικειοθελούς αποχώρησης της προσφεύγουσας, το οποίο προσκόμισε η ίδια και το οποίο φέρει την υπογραφή εκπροσώπου της επιχείρησης (φαρμακείου), προκύπτει ότι αν το υπέγραφε η εργαζόμενη θα συμφωνούσε τα εξής: 1. Ότι η ίδια αποχωρεί οικειοθελώς από τη θέση εργασίας της, παραιτείται δηλ. από την προστασία έναντι καταγγελίας (διάρκειας 18 μηνών από τη γέννηση του τέκνου που της παρέχει η Εργατική Νομοθεσία) και 2. ότι έχουν καταβληθεί ολοσχερώς και εμπροθέσμως όλες οι έκτακτες ή τακτικές αποδοχές της (π.χ. μισθός, αποδοχές αδειας, επιδόματα, δώρα εορτών κ.λπ.), ότι παραιτείται δηλ. από οποιαδήποτε οικονομική αξίωση έναντι της εργοδότης εταιρείας.

Διερεύνηση | Από το σχετικό δελτίο εργατικής διαφοράς προέκυψε, ωστόσο, ότι η εργαζόμενη, όχι μόνο δεν υπέγραψε το σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού, αλλά προέβαλε και αξιώσεις έναντι της εργοδότης επιχείρησης για αμοιβή λόγω απασχόλησης καθ' υπερεργασία και υπερωρία κατά τα έτη 2016 έως 2018. Επίσης, από το δελτίο εργατικής διαφοράς προέκυψε ότι η εργοδότης επιχείρηση ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι το σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού συντάχθηκε με αίτημα ή πρωτοβουλία της ίδιας. Κατά τη διερεύνηση επομένως, δεν υπήρξε η παραμικρή αμφιβολία, ότι η εργοδότης επιχείρηση έχει συντάξει και υπογράψει το σχέδιο ιδιωτικού συμφωνητικού, το οποίο αν συνυπέγραφε και η προσφεύγουσα θα απεμπολούσε αφ' ενός την προστασία της λόγω μητρότητας έναντι καταγγελίας και αφ' ετέρου το δικαίωμα να διεκδικήσει δεδουλευμένες αποδοχές από τον εργοδότη της.

Έκβαση | Δεδομένου όμως ότι οι διατάξεις περί προστασίας της εγκύου και τεκούσης είναι δημοσίας τάξεως, δεν είναι δυνατόν να αποκλείεται η εφαρμογή τους δια της ιδιωτικής βούλησης. Συνεπώς, είναι απολύτως άκυρη κάθε εκ των προτέρων συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργαζομένης περί μη εφαρμογής των προστατευτικών αυτών διατάξεων, καθώς και κάθε συμφωνία με άλλο αντικείμενο, η οποία όμως τείνει ή άγει στο ίδιο αποτέλεσμα, δηλαδή σε συμφωνία προς καταστράτηγηση του νόμου. Ο Συνήγορος του Πολίτη με το πόρισμά του προς την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας εισηγήθηκε την επιβολή διοικητικών κυρώσεων στην εργοδότης επιχείρηση.

Διαγραφή οφειλών από δημοτικά τέλη των ουδέποτε ηλεκτροδοτηθέντων και μη χρησιμοποιούμενων ακινήτων

Ιστορικό | Μεγάλος αριθμός πολιτών προσέφυγε στο Συνήγορο διαμαρτυρόμενος για την αναδρομική χρέωση δημοτικών τελών ακινήτων τους, που είτε ουδέποτε είχαν ηλεκτροδοτηθεί, είτε διεκόπη η ηλεκτροδότησή τους λόγω οφειλών.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος επισήμανε με έγγραφό του την αναγκαιότητα να ρυθμιστεί νομοθετικά η απαλλαγή των ακινήτων που ποτέ δεν είχαν ηλεκτροδοτηθεί και δεν χρησιμοποιούνταν, από την καταβολή δημοτικών τελών, υπογραμμίζοντας ότι είναι επιβεβλημένο να επιλυθεί το ζήτημα των οφειλών από δημοτικά τέλη αυτών των ακινήτων. Επίσης, ζήτησε από το Υπουργείο Εσωτερικών τη διαγραφή οφειλών από δημοτικά τέλη ακινήτων που δεν χρησιμοποιούνται και των οποίων η ηλεκτροδότηση έχει διακοπεί από τον διαχειριστή δικτύου, λόγω ανεξόφλητων λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος.

Έκβαση | Με πρόσφατα ψηφισμένο νόμο, παρατάθηκε μέχρι τις 31.12.19 ο χρόνος υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης ιδιοκτήτη ακινήτου ή του νομίμου εκπροσώπου του στην οποία δηλώνεται ότι αυτό δεν χρησιμοποιείται κατά το διάστημα αναφοράς. Η δήλωση αυτή συνυποβάλλεται στο Δήμο με βεβαίωση του αρμόδιου διαχειριστή δικτύου, προκειμένου να διαγραφεί ή να παραλειφθεί η βεβαίωση οφειλών από τέλη καθαριότητας και φωτισμού ακινήτου του οποίου η ηλεκτροδότηση είχε διακοπεί. Όπως δε διευκρινίζεται, ποσά που έχουν καταβληθεί δεν αναζητούνται.

Με την ίδια επίσης διάταξη προβλέφθηκε ότι οφειλές ακινήτου από δημοτικά τέλη που επεβλήθησαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου, επειδή δεν είχε υποβληθεί από τον ιδιοκτήτη του δήλωση ότι δεν γινόταν χρήση αυτού και αφορούν διάστημα κατά το οποίο δεν είχε ποτέ ηλεκτροδοτηθεί, διαγράφονται ή παραλείπεται η βεβαίωσή τους, εφόσον δεν στοιχειοθετείται από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου η χρησιμοποίησή του κατά το χρονικό αυτό διάστημα. Επιπλέον, στην ίδια διάταξη επισημαίνεται ότι ποσά τα οποία κατεβλήθησαν δεν αναζητούνται.

Ωστόσο, ο νομοθέτης δεν προχώρησε σε ρύθμιση του ζητήματος των ακινήτων των οποίων η ηλεκτροδότηση είχε διακοπεί λόγω οφειλών, αλλά η Αρχή εξακολουθεί να έχει την άποψη ότι και στις περιπτώσεις αυτές πρόκειται για μη χρησιμοποιούμενα και μη ηλεκτροδοτούμενα ακίνητα, τα οποία πρέπει επίσης να απαλλάσσονται από τα δημοτικά τέλη.

Προστασία αγροτικών επιδοτήσεων

Ιστορικό | Ο Συνήγορος του Πολίτη έγινε αποδέκτης της διαμαρτυρίας μεγάλου αριθμού παραγωγών για τις κατασχέσεις της βασικής ενίσχυσης που κατατίθεται από τον οργανισμό Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) στους τραπεζικούς τους λογαριασμούς λόγω οφειλών τους προς το Δημόσιο. Η συγκεκριμένη επιδότηση, ως εισοδηματική ενίσχυση δεν υπαγόταν στο ακατάσχετο.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη δημοσιοποίησε Ειδική Έκθεση με θέμα «Κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών για οφειλές προς το Δημόσιο» στην οποία διατύπωσε την άποψη ότι το γεωργικό εισόδημα εξαρτάται από μια σειρά αστάθμητων παραγόντων στους οποίους περιλαμβάνονται οι διακυμάνσεις στις τιμές των γεωργικών προϊόντων οι κλιματολογικές συνθήκες, οι ασθένειες φυτών και ζώων και η αβεβαιότητα στις αποδόσεις. Οι άμεσες ενισχύσεις χορηγούνται στους παραγωγούς ως εισοδηματικό δίκτυ ασφαλείας «safety net», προκειμένου να συνεχιστεί απρόσκοπτα η γεωργική τους δραστηριότητα, ανεξάρτητα από την επίδραση των παραγόντων αυτών. Η κατάσχεση της βασικής ενίσχυσης χωρίς περιορισμό και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι τμήμα αυτής χρησιμοποιείται ως επένδυση για την αγορά μέσων που θα εξασφαλίσουν την παραγωγή για τα επόμενα έτη ανατρέπει τον γεωργικό προγραμματισμό και θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Επομένως, θίγει αρνητικά το σκοπό για τον οποίο έχει χορηγηθεί. Πρότεινε, λοιπόν, να θεσπιστεί ακατάσχετο στη βασική ενίσχυση, το οποίο να σχετίζεται με το μέγεθος και επομένως τις ανάγκες της αγροτικής εκμετάλλευσης. Το ύψος του ορίου θα μπορούσε να αποτελεί ποσοστό της αξίας των δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης.

Έκβαση | Μετά την εκπόνηση της έκθεσης, προστέθηκε στο σχετικό νόμο που θεσπίζει ακατάσχετο μέχρι του ποσού των επτά χιλιάδων πεντακοσίων (7.500) ευρώ ετησίως στις προκαταβολές, ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές της βασικής ενίσχυσης της πράσινης ενίσχυσης, στις ενισχύσεις που χορηγούνται σε γεωργούς νεαρής ηλικίας, στα ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικροκαλλιεργητές, τις συνδεδεμένες ενισχύσεις και την ειδική ενίσχυση βάμβακος.

Ο Συνήγορος του Πολίτη εμμένει στην άποψη που διατύπωσε στην Ειδική Έκθεση ότι το όριο του ακατάσχετου πρέπει να συνδέεται με το ύψος των δικαιωμάτων της ενίσχυσης.

Προστασία Σπηλαιού Καϊάφα

Ιστορικό | Κατόπιν αναφοράς Περιβαλλοντικού Συλλόγου σχετικά με τη νομιμότητα της περιφράξης των Ιαματικών Λουτρών του Σπηλαιού Καϊάφα που διαχειρίζεται η ΕΤΑΔ ΑΕ, ο Συνήγορος του Πολίτη διερεύνησε το συνολικό πλαίσιο προστασίας αυτού. Στο Σπήλαιο φιλοξενείται μεγάλος αριθμός προστατευόμενων ειδών χειροπτερόων, ενώ η ευρύτερη περιοχή εντάσσεται στο δίκτυο Natura και έχει χαρακτηριστεί ως Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους. Παράλληλα, το Σπήλαιο των Αγρινίδων Νυμφών είναι χαρακτηρισμένο ως αρχαίο μνημείο και βρίσκεται σε κηρυγμένο αρχαιολογικό χώρο.

Διερεύνηση | Η Αρχή μετά από έγγραφό της, σειρά συσκέψεων στη Φλώρινα και στην Αθήνα αλλά και με επίσκεψη-αυτοψία στο Αμύνταιο, έλαβε επαρκή ενημέρωση από τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και γνώση των δύο Πορισμάτων, που εκπονήθηκαν με πρωτοβουλία της ΔΕΗ και του ΥΠΕΝ αντίστοιχα, σχετικά με τα αίτια της κατολίσθησης. Έτσι, κατέληξε σε συμπεράσματα-διαπιστώσεις και προτάσεις που αποτυπώθηκαν σε πόρισμά της. Συγκεκριμένα η Αρχή επισήμανε το πρόβλημα της ολιγωρίας ή ακόμα και αδράνειας των αδειοδοτικών και ελεγκτικών υπηρεσιών διαχρονικά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την έλλειψη ελέγχων της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων και της προόδου των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, που οδήγησε σε αδυναμία πρόβλεψης των επιπτώσεων του έργου. Διαπιστώθηκε ότι χρόνια πριν την κατολίσθηση είχαν εμφανιστεί φαινόμενα εδαφικών διαρρήξεων στην περιοχή, που ουδέποτε αξιολογήθηκαν, ενώ ουδεμία έγκαιρη κινητοποίηση υπήρξε από τις υπηρεσίες και την επιχείρηση ακόμα και όταν εντάθηκαν τα φαινόμενα στις αρχές του 2017. Ουσιαστική κινητοποίησή τους προέκυψε μόνο μετά τον πολλαπλασιασμό των ρωγμάτων λίγες μέρες πριν την κατολίσθηση καθώς και μετά από αυτήν. Επίσης, υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στις διαδικασίες μετεγκατάστασης του οικισμού Αναργύρων, η οποία και συνεχίζεται.

Έκβαση | Στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης της Αρχής, επιβλήθηκαν από τον Αντιπεριφερειάρχη Δ. Ελλάδας πρόστιμα στην ΕΤΑΔ Α.Ε., τόσο για την υπέρβαση των ορίων των μικροβιολογικών παραμέτρων στα ύδατα που προέρχονται από τον φυσικό ιαματικό πόρο, όσο και για τις αυθαίρετες κατασκευές εντός του προστατευόμενου χώρου. Περαιτέρω, από την Πολεοδομία του Δήμου Ζαχάρως ακολουθήθηκε η διαδικασία περί αυθαιρέτων. Παράλληλα, μετά τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, εκδόθηκε η απόφαση καθορισμού ορίων αιγιαλού της Λίμνης Καϊάφα. Παράλληλα, το κτήριο το οποίο βρίσκεται στην είσοδο του σπηλαιού κρίθηκε με απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής και μετά από τις γνωμοδοτήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών ως επικινδύνως ετοιμόρροπο και άρα, άμεσα κατεδαφιστέο. Η ΕΤΑΔ ΑΕ άσκησε αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της έκθεσης επικινδύνου ετοιμόρροπου οικοδομής της Επιτροπής Επικινδύνως Ετοιμόρροπων Οικοδομών Δυτικής Ελλάδας και για το λόγο αυτό, η Αρχή υποχρεώθηκε να διακόψει την περαιτέρω έρευνα της υπόθεσης λόγω εκκρεμοδικίας.

Μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει καμία ουσιαστική ενεργοποίηση αναφορικά με την υλοποίηση των συγκεκριμένων μελετών, ενώ οι μελέτες καθαρισμού των υδάτων του σπηλαιίου που προτάθηκαν στο πλαίσιο σχετικού προγράμματος δεν επιλύουν σε καμία περίπτωση το πρόβλημα και κινδυνεύει να καταστούν άνευ αντικειμένου εάν δεν επιλυθούν πρώτα τα ζητήματα στατικότητας του σπηλαιίου και των πρανών.

Μη χορήγηση σύνταξης γήρατος σε ασφαλισμένη γιαγιά ανήλικου τέκνου του οποίου είχε την επιμέλεια

Ιστορικό | Ασφαλισμένη του τ. ΙΚΑ, η οποία είχε την αποκλειστική επιμέλεια του ανήλικου εγγονού της, λόγω αδυναμίας της κόρης της, μητέρας του τέκνου, να την ασκήσει η ίδια, ζήτησε την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, προκειμένου να γίνει δεκτή ένστασή της κατά Απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε αίτημά της για τη χορήγηση σύνταξης γήρατος με τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τις μητέρες ανηλίκων τέκνων, τις οποίες και πληρούσε. Το αίτημά της είχε απορριφθεί με την αιτιολογία ότι, σύμφωνα με τον νόμο, η δυνατότητα συνταξιοδότησης λόγω γήρατος με βάση τις μειωμένες χρονικές προϋποθέσεις ασφάλισης δίδεται μόνο στις μητέρες και χήρους πατέρες ανήλικου τέκνου.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη με έγγραφό του, το οποίο απηύθυνε στην Τοπική Διοικητική Επιτροπή του αρμόδιου Υποκαταστήματος, επισήμανε ότι το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί πρόωρης συνταξιοδότησης έχει επεκταθεί σταδιακά από τον ίδιο τον νομοθέτη, με γνώμονα την ιδιαίτερη επιβάρυνση που συνεπάγεται η ανατροφή των ανηλίκων παιδιών και ως αντιστάθμισμα αυτής.

Από τις νομοθετικές διευρύνσεις του πεδίου εφαρμογής των διατάξεων περί πρόωρης συνταξιοδότησης, προκύπτει με σαφήνεια ότι το κριτήριο για την ευνοϊκότερη αντιμετώπιση κατηγοριών ασφαλισμένων ως προς τις χρονικές προϋποθέσεις και τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης, είναι βασικά η ευθύνη της ανατροφής του ανήλικου τέκνου.

Την ίδια συλλογιστική της επέκτασης ασφαλιστικών πλεονεκτημάτων σε πρόσωπα που ασκούν την επιμέλεια ανηλίκων τέκνων, η οποία δεν ασκείται από τους γονείς τους, έχουν μέχρι σήμερα ακολουθήσει Διοικητικά Δικαστήρια, αλλά προσφάτως και ο νομοθέτης, όσον αφορά τη χορήγηση του επιδόματος οικογενειακών βαρών σε συνταξιούχους παππούδες ή γιαγιάδες των παιδιών στους οποίους έχει ανατεθεί αποκλειστικά η άσκηση της επιμέλειας των παιδιών.

Περαιτέρω, η Αρχή υποστήριξε ότι η απόρριψη της επεκτατικής εφαρμογής της διάταξης του σχετικού άρθρου από το Συμβούλιο της Επικρατείας στους πατέρες ανηλίκων τέκνων εν γένει, στηρίζεται σε διαφορετικό κριτήριο, δηλαδή στο φύλο αυτό καθαυτό και όχι στην ευθύνη ανατροφής των τέκνων και, συνεπώς, η Απόφαση αυτή δεν αποτελεί αντίθετη νομολογία για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής της διάταξης στην περίπτωση της ενδιαφερόμενης.

Έκβαση | Η πρόταση της Αρχής δεν έγινε δεκτή από την Τοπική Διοικητική Επιτροπή, η οποία απέρριψε την ένσταση της ενδιαφερόμενης.

Χορήγηση Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπαλλήλων

Ιστορικό | Ανασφάλιστη υπερήλικας υπέβαλε αναφορά στην Αρχή σχετικά με την απόρριψη αιτήματός της από τον ΟΠΕΚΑ για τη χορήγηση Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστου Υπερήλικα, με την αιτιολογία ότι ο σύζυγός της λαμβάνει σύνταξη μεγαλύτερη από τα 360 ευρώ μηνιαίως, που αντιστοιχούν στο ύψος του πλήρους Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικών.

Διερεύνηση | Από το εκκαθαριστικό σημείωμα συντάξεων του συζύγου της ενδιαφερόμενης προέκυπτε ότι αυτός λαμβάνει από τον ΟΓΑ βασική σύνταξη, η οποία ανέρχεται στα 341,52 ευρώ καθαρά (δηλαδή 363,32 ευρώ μεικτά – 21,80 ευρώ κρατήσεις υπέρ κλάδου ασθένειας). Ακολουθώντας και προηγούμενη θέση του αρμόδιου για την εξέταση ενστάσεων οργάνου του ΟΠΕΚΑ, η Αρχή υποστήριξε ότι σκοπός της θέσπισης του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερηλικών είναι η εξασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης και κοινωνικής προστασίας των πολιτών με όρους ισότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Στο πλαίσιο του σκοπού αυτού, ο νομοθέτης θέλησε να εξασφαλίσει τους πολίτες που διαβιούν στα όρια της φτώχειας και να τους χορηγήσει το ποσό των 360 ευρώ, ως ελάχιστο πόρο για την ικανοποίηση των βασικών τους βιοτικών αναγκών. Στην περίπτωση των εγγάμων, το εισοδηματικό όριο που ορίστηκε για το ζευγάρι είναι το διπλάσιο του ατομικού εισοδήματος (δηλαδή $4.320 \times 2 = 8.640$ ευρώ) και ο νομοθέτης υιοθέτησε την πρόσθετη προϋπόθεση να μην λαμβάνει ο ή η σύζυγος του αιτούντος σύνταξη από οποιαδήποτε πηγή μεγαλύτερη από την παροχή. Κατά την εφαρμογή της διάταξης αυτής και ενόψει του σκοπού του νόμου, που είναι η διασφάλιση ενός ελάχιστου ποσού διαβίωσης των ηλικιωμένων, το ποσό αυτό που ορίστηκε ως όριο ασφαλείας δεν νοείται ως το μεικτό, δηλαδή προ της αφαιρέσεως των πάσης φύσεως κρατήσεων, αλλά ως το πραγματικό χρηματικό ελάχιστο ποσό που είναι αναγκαίο κατά τα προεκτεθέντα. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται από σχετική διάταξη του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος σχετικά με τον προσδιορισμό του εισοδήματος.

Έκβαση | Το αρμόδιο για την εκδίκαση της ένστασης της ενδιαφερόμενης όργανο του ΟΠΕΚΑ υιοθέτησε την ίδια θέση και έκανε δεκτή την ένσταση.

Πρόστιμο για άρνηση πρόσληψης εργαζομένου με αναπηρία

Ιστορικό | Εργαζόμενος προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη και στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), υποστηρίζοντας ότι, ξενοδοχειακή επιχείρηση αρνήθηκε να τον προσλάβει σε θέση υπαλλήλου υποδοχής, λόγω του χαμηλού του αναστήματος, το οποίο οφείλεται σε αναπηρία – χρόνια πάθηση (αχονδροπλασία).

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνθηκε στην επιχείρηση, η οποία αρνήθηκε ότι υπήρξε διάκριση σε βάρος του εργαζόμενου και υποστήριξε ότι δεν προέβη στην πρόσληψή του επειδή, κατά την άφιξή του για εργασία, διαπιστώθηκε ότι, δεν είχε εργασιακή εμπειρία, σπουδές και γνώσεις συναφείς με τη συγκεκριμένη θέση. Όμως, κατά την έρευνα του Συνηγόρου του Πολίτη διαπιστώθηκε ότι, η επιχείρηση είχε λάβει βιογραφικό σημείωμα του εργαζόμενου και, γνωρίζοντας τα προσόντα του, τον κάλεσε για πρόσληψη. Επίσης, σύμφωνα με ένορκη βεβαίωση τρίτου προσώπου, ο διευθυντής της ξενοδοχείου ανέφερε ότι, αρνήθηκε την πρόσληψη του εργαζόμενου λόγω του χαμηλού του αναστήματος. Ο Συνήγορος του Πολίτη συμπέρανε ότι, η επιχείρηση παραβίασε το σχετικό νόμο που απαγορεύει κάθε μορφή διάκρισης λόγω αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας και εισηγήθηκε στην αρμόδια υπηρεσία του ΣΕΠΕ την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων.

Έκβαση | Η υπηρεσία του ΣΕΠΕ επέβαλε πρόστιμο στην εταιρεία, για παραβίαση του σχετικού νόμου ενώ υπέβαλε και μηνυτήρια αναφορά στην οικεία Εισαγγελία.

Αναστολή ή περικοπή συντάξεων των άγαμων θυγατέρων

Ιστορικό | Στον Συνήγορο του Πολίτη προσέφυγαν συνταξιούχοι στις οποίες χορηγείται σύνταξη από τη Διεύθυνση Συντάξεων Δημοσίου του ΕΦΚΑ, ως άγαμες ή διαζευγμένες θυγατέρες, διαμαρτυρόμενες για την αναστολή των συντάξεών τους, επειδή στις φορολογικές τους δηλώσεις, του προηγούμενου οικονομικού έτους, είχαν καταχωρηθεί χρηματικά ποσά που είχαν αποκτηθεί εφάπαξ και αφορούσαν πώληση ακινήτων, γονικές δωρεές χρηματικών ποσών, επιστροφή εισφορών ασθένειας κ.λπ.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη σε πόρισμά του υποστήριξε ότι τα παραπάνω ποσά εσφαλμένα θεωρούνται εισόδημα, αφού στην έννοια του εισοδήματος, σύμφωνα με τη νομολογία, εντάσσονται η αμοιβή από την εργασία ή οι καρποί περιουσιακών στοιχείων του φορολογουμένου εφόσον υφίσταται περιοδικότητα και διαρκώς εκμεταλλεύσιμη πηγή και όχι κάθε άλλη προσαύξηση της περιουσίας του. Συνεπώς, εσφαλμένα η Υπηρεσία ανέστειλε ή περιέστειλε τις συντάξεις των άγαμων ή διαζευγμένων θυγατέρων, οι οποίες είχαν δηλώσει χρηματικά ποσά που αποκτήθηκαν εφάπαξ και αφορούσαν πώληση ακινήτων, γονικές δωρεές χρηματικών ποσών, επιστροφή εισφορών ασθένειας κ.λπ., θεωρώντας τα εισοδήματα.

Έκβαση | Η θέση του Συνηγόρου του Πολίτη έγινε εν μέρει δεκτή, με αποτέλεσμα να μην αναστέλλεται πλέον η σύνταξη και να επαναχορηγείται σε όσες διεκόπη, στις περιπτώσεις που είχαν δηλωθεί χρηματικά ποσά που αποδεδειγμένα προέρχονταν από πώληση ακινήτων.

Πλήρης απομάκρυνση αποβλήτων από τη χερσαία ζώνη του λιμένα Κερκύρας & επιβολή προστίμων

Ιστορικό | Περιβαλλοντική οργάνωση ζήτησε την διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη σχετικά με την ανεξέλεγκτη απόρριψη υλικών εκσκαφής στη χερσαία ζώνη του λιμένα Κέρκυρας

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε στις συναρμόδιες υπηρεσίες την εφαρμογή της νομοθεσίας περί διαχείρισης αποβλήτων και προϊόντων εκσκαφών και κατεδαφίσεων, καθώς και των διατάξεων περί περιβαλλοντικής ευθύνης.

Έκβαση | Μετά από διαδοχικές ενέργειες της Ανεξάρτητης Αρχής διαπιστώθηκε η απομάκρυνση των αποβλήτων από τον χώρο, ενώ οι αρμόδιες υπηρεσίες επέβαλαν τα προβλεπόμενα πρόστιμα.

Απόλυση εργαζομένης που έπασχε από χρόνια νόσημα

Ιστορικό | Πωλήτρια που εργαζόταν σε εμπορική εταιρεία, επί τρία έτη, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, μερικής απασχόλησης, απουσίασε από την εργασία της επί ένα μήνα, για λόγους υγείας (νοσηλεία σε νοσοκομείο και αναρρωτική άδεια). Οι λόγοι αυτοί συνδέονταν με τη χρόνια νόσο από την οποία, τότε διαγνώστηκε ότι πάσχει. Πριν επιστρέψει στην εργασία της, ο πατέρας της εργαζομένης προσκόμισε στην εταιρεία ιατρική γνωμάτευση, στην οποία αναφερόταν ότι αυτή έπασχε από απομυελινωτική νόσο και έχει ανάγκη θεραπείας για έξι μήνες τουλάχιστον. Τρεις μήνες αργότερα, η εργαζόμενη απολύθηκε. Η εταιρεία υποστήριξε ότι η απόλυση δεν είχε καμία σχέση με την ασθένεια της προσφεύγουσας, αλλά με την αντισυμβατική συμπεριφορά την οποία η τελευταία επιδείκνυε. Επίσης, η εταιρεία ισχυρίστηκε ότι από την βεβαίωση που προσκομίστηκε δεν έγινε αντιληπτό ότι η εργαζόμενη πάσχει από σκλήρυνση κατά πλάκας.

Διερεύνηση | Διερευνώντας την υπόθεση, ο Συνήγορος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εταιρεία δεν επέδειξε μέριμνα ώστε να ενημερωθεί ειδικότερα για τη νόσο που αναφερόταν στην ιατρική γνωμάτευση και τις τυχόν επιπτώσεις της στην άσκηση των καθηκόντων της εργαζομένης και, ακολούθως, να λάβει τα προσήκοντα μέτρα, ως όφειλε, στο πλαίσιο της λήψης μέτρων εύλογων προσαρμογών -σε συνεργασία με την εργαζόμενη και ενδεχομένως και με τον θεράποντα ιατρό της. Αναφορικά με τον ισχυρισμό της εταιρείας ότι η αναφερόμενη επεδείκνυε αντισυμβατική συμπεριφορά και για αυτό απολύθηκε, ο Συνήγορος σημείωσε ότι δεν κατέστη δυνατόν να διατυπώσει με βεβαιότητα κρίση σχετικά με το αν η αναφερόμενη εκπλήρωνε με επάρκεια τις εργασιακές της υποχρεώσεις, πριν την επίμαχη διάγνωση. Όμως, ακόμη και αν η εταιρεία θεωρούσε ότι η εργαζόμενη ασκούσε πλημμελώς τα καθήκοντά της, γεγονός παραμένει ότι την απασχόλησε συνολικά επί τρία έτη και τρεις μήνες και ότι την απέλυσε λίγους μήνες αφότου εκείνη γνωστοποίησε την πάθησή της και απουσίασε με αναρρωτική άδεια.

Έκβαση | Δεδομένου ότι η άρνηση εύλογων προσαρμογών για τα άτομα με αναπηρία ή χρόνια πάθηση νοείται ως διάκριση, ο Συνήγορος εισηγήθηκε στο ΣΕΠΕ να επιβληθούν διοικητικές κυρώσεις στην εταιρεία.

Προστασία των δικαιωμάτων των ανηλίκων στα internet cafe

Ιστορικό | Ενδιαφερόμενοι πολίτες απευθύνθηκαν στο Συνήγορο με ερωτήματα, σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιών internet café από ανηλίκους, καθώς και χρηματικά έπαθλα που αποδίδονται απευθείας σε αυτούς, σε συνέχεια ομαδικών διαδικτυακών παιχνιδιών που διεξάγονται στους παραπάνω χώρους.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος απηύθυνε έγγραφο ερώτημα προς το Τμήμα Πολιτικής, Θεσμικών Σχέσεων και Διοικητικής Συνεργασίας της Διεύθυνσης Πολιτικής και Ενημέρωσης του Καταναλωτή, της Γενικής Διεύθυνσης Προστασίας Καταναλωτή και Εποπτείας της Αγοράς της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, σε σχέση με τους κινδύνους και τις επιπτώσεις που συνεπάγεται για την ψυχική και σωματική υγεία των ανηλίκων, η χωρίς θεσμοθετημένο έλεγχο και εποπτεία πρόσβασή τους στα καταστήματα παροχής υπηρεσιών διαδικτύου (internet stations ή internet café) με στόχο την διαμόρφωση ενός λειτουργικού και ασφαλούς πλαισίου, το οποίο να οριοθετεί την παροχή υπηρεσιών στους χώρους ψυχαγωγίας που παρέχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και σε ηλεκτρονικά παίγνια, στην βάση της υποχρέωσης προστασίας του ανήλικου καταναλωτή, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Έκβαση | Η αρμόδια Διεύθυνση ενημέρωσε ότι επίκειται η έκδοση Κώδικα Δεοντολογίας για τις επιχειρήσεις αυτού του είδους. Περαιτέρω, ο Συνήγορος αξιοποιώντας το θεσμικό του ρόλο ως Προέδρου στην Επιτροπή Προστασίας Ανηλίκων του Υπουργείου Οικονομίας, ζήτησε τη σύνταξη του σχετικού Κώδικα και την υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης εκ μέρους της Επιτροπής.

Διευθέτηση όμβριων υδάτων στο Λυκαβηττό

Ιστορικό | Κάτοικος της περιοχής Λυκαβηττού προσέφυγε στο Συνήγορο, διαμαρτυρόμενος ότι κατά την έντονη βροχόπτωση της 27ης Νοεμβρίου 2016 υπερχείλισε η τάφος του Λυκαβηττού, λόγω ιστάμενου ευκαλύπτου, ο οποίος εμπόδιζε τη ροή του νερού, με αποτέλεσμα να πλημμυρίσουν κατοικίες στην περιφερειακή οδό Μελίνας Μερκούρη.

Διερεύνηση | Η Αρχή ζήτησε από όλες τις συναρμόδιες υπηρεσίες να προβούν σε ενέργειες για την άμεση επίλυση του ζητήματος διευθέτησης των όμβριων υδάτων στην τάφο Λυκαβηττού με τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου και την εκτέλεση των τυχόν απαιτούμενων εργασιών για την ελεύθερη απορροή των όμβριων υδάτων προς αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων στην περιοχή. Από τη σχετική υπηρεσιακή αλληλογραφία προέκυψε ότι, αν και η Διεύθυνση Δασών Αθηνών δεν ενέκρινε το αίτημα του Δήμου Αθηναίων για την ολική υλοτομία του δέντρου, η Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας του Δήμου ζήτησε εκ νέου άδεια οριστικής απομάκρυνσης του δέντρου από την ανωτέρω υπηρεσία. Περαιτέρω τόσο η Διεύθυνση Δασών Αθηνών, όσο και η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Αττικής έχουν ενημερώσει την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Αθηναίων ότι πρέπει να εξετασθεί συνολικά η διευθέτηση απορροής των όμβριων υδάτων στο Λόφο Λυκαβηττού με τη σύνταξη ολοκληρωμένης μελέτης διαχείρισης και κατασκευής αντιπλημμυρικού έργου. Η Αρχή τόνισε ότι παρέλκει η εκ νέου υποβολή αιτήματος από το Δήμο Αθηναίων στη Δασική Υπηρεσία για χορήγηση άδειας οριστικής απομάκρυνσης του δέντρου, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο αίτημα έχει ήδη απαντηθεί, ενώ έχουν υποβληθεί συγκεκριμένες προτάσεις για την επίλυση του ζητήματος.

Έκβαση | Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε ότι η περιμετρική τάφος με το δέντρο έχει ήδη καθαριστεί, έχει επιδιορθωθεί η πετρόχτιστη περίφραξη και είναι σε εξέλιξη η εκπόνηση μελέτης και αναμένεται άμεσα η δημοπράτηση του έργου «Αναβάθμιση προσβάσεων – δικτύων – υποδομών – αστικού εξοπλισμού Λόφου Λυκαβηττού». Επίσης, προβλέπεται ο εμπλουτισμός της βλάστησης στα σημεία που απαιτείται, ώστε να συγκρατείται το χώμα και το νερό, καθώς και η χάραξη νέου μονοπατιού.

Αφαίρεση εξαιρέτων ποσών στο επίδομα στέγασης

Ιστορικό | Με αφορμή αναφορές πολιτών, διαπιστώθηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις συνυπολογίζονταν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα υποβολής αιτήσεων για το επίδομα στέγασης, ποσά τα οποία σύμφωνα με το νόμο έπρεπε να εξαιρούνται (επίδομα παιδιού, μη ανταποδοτικά αναπηρικά επιδόματα, επίδομα αναδοχής).

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη ανέλαβε σειρά διαμεσολαβητικών ενεργειών, μεταξύ άλλων αποστέλλοντας σχετικό έγγραφο, ζητώντας άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος, αφενός με την τροποποίηση της ηλεκτρονικής εφαρμογής επεξεργασίας των αιτήσεων για το επίδομα στέγασης και αφετέρου μεριμνώντας για την επαρκή ενημέρωση των εξουσιοδοτημένων υπαλλήλων των Δήμων και των Κέντρων Κοινότητας που υποδέχονται πολίτες.

Έκβαση | Μετά από συνεργασία των συναρμόδιων φορέων της Διοίκησης, έγιναν δεκτές οι προτάσεις της Αρχής και αποφασίστηκε η τροποποίηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υποβολής των αιτήσεων για το επίδομα στέγασης ώστε οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες των αρμόδιων Δημοτικών Υπηρεσιών να μπορούν να συμπληρώνουν σε ειδικό πεδίο τα ποσά προνοιακών επιδομάτων που κατά νόμο δεν πρέπει να συνυπολογίζονται στο εισόδημα του αιτούμενου νοικοκυριού. Παράλληλα, η Διεύθυνση Καταπολέμησης της Φτώχειας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης απέστειλε στις αρμόδιες δημοτικές Υπηρεσίες συγκεκριμένη ενημέρωση.

Πειθαρχική διερεύνηση καταγγελιών σε βάρος μελών δικηγορικών συλλόγων

Ιστορικό | Πολίτης προσέφυγε στο Συνήγορο σχετικά με την άρνηση Δικηγορικού Συλλόγου (Δ.Σ. Ηρακλείου) να του χορηγήσει έγγραφα από το φάκελο της πειθαρχικής διαδικασίας κατά δικηγόρου – μέλους του, παρά το γεγονός της ύπαρξης εννόμου συμφέροντος στο πρόσωπό του.

Διερεύνηση | Ειδικότερα, αναφερόμενος ζήτησε με αίτησή του να του χορηγηθούν συγκεκριμένα έγγραφα από το φάκελο της πειθαρχικής υπόθεσης, ενόψει της εκκρεμούς εκδίκασης αγωγής του δικηγόρου προς το πρόσωπό του και με δεδομένο ότι είχε έννομο συμφέρον στη χορήγησή τους. Ο Δικηγορικός Σύλλογος χορήγησε μερικώς κάποια έγγραφα στον αναφερόμενο και του γνώρισε εγγράφως ότι κατ' αναλογική εφαρμογή του Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων και τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας περί προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, από το φάκελο της συγκεκριμένης πειθαρχικής διαδικασίας δεν μπορούν να χορηγηθούν αντίγραφα των: 1) εισηγήσεων του ενεργούντος την προκαταρκτική εξέταση, 2) του σώματος της Πράξεως που θέτει την πειθαρχική δικογραφία στο αρχείο, 3) των υπομνημάτων και των καταθέσεων των μαρτύρων, καθώς και του δικηγόρου, όπως και των αποδεικτικών μέσων που αυτός επικαλείται και προσκομίζει.

Ο Συνήγορος απέστειλε στο Δικηγορικό Σύλλογο σχετικό έγγραφο, στο οποίο επισήμανε ότι: « ...ο καταγγέλλων έχει δικαίωμα πλήρους ενημέρωσης σχετικά με την έκβαση της πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία νοείται με τη χορήγηση σε αυτόν του πορίσματος ή της πράξης που συντάσσεται σχετικώς. Ειδικά δε, όταν ο καταγγέλλων αποδεικνύει την ύπαρξη ειδικώς τεκμηριωμένου εννόμου συμφέροντος (στη προκειμένη περίπτωση την επικείμενη, συναφή με την υπόθεση, εκδίκαση αγωγής εναντίον του) έχει δικαίωμα να λάβει το σύνολο των εγγράφων του φακέλου της υπόθεσής του...».

Ο Συνήγορος στο έγγραφό του μνημόνευσε σχετικές αποφάσεις και κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για τη χορήγηση εγγράφων του πειθαρχικού φακέλου, πέραν του Πορίσματος, στον καταγγέλλοντα, όταν αυτός αποδεικνύει ειδικό έννομο συμφέρον και ζήτησε από το Δικηγορικό Σύλλογο να χορηγήσει στον αναφερόμενο τα έγγραφα που ζητούσε, ενόψει και της επικείμενης τότε δίκης.

Έκβαση | Τελικώς ικανοποιήθηκε το αίτημα του πολίτη

Άρση διοικητικής κράτησης Παλαιστινίων αιτούντων άσυλο στη Λέρο

Ιστορικό | Δικηγόροι ΜΚΟ ζήτησαν την παρέμβαση της Αρχής για την άρση της διοικητικής κράτησης Παλαιστινίων αιτούντων άσυλο στο Αστυνομικό Τμήμα Λέρου.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε ότι η συνέχιση της διοικητικής κράτησης αιτούντων άσυλο, και μάλιστα στις κατά κανόνα υποβαθμισμένες συνθήκες των αστυνομικών τμημάτων, αποτελεί σύμφωνα με το σχετικό νόμο εξαιρετικό μέτρο που χρήζει πλήρους και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, για το οποίο βασική εγγύηση συνιστά η σχετική εισήγηση της υπηρεσίας ασύλου δηλ. της αρμόδιας υπηρεσίας να εξετάσει το αίτημα διεθνούς προστασίας. Ο Συνήγορος διαπίστωσε ότι οι αποφάσεις συνέχισης της διοικητικής κράτησης των Παλαιστινίων αιτούντων άσυλο από την αστυνομική αρχή έπασχαν από έλλειψη νόμιμης αιτιολογίας.

Έκβαση | Μετά τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, η Αστυνομική Διεύθυνση Β' Δωδεκανήσου προέβη στην άρση της διοικητικής κράτησης των ανωτέρω αιτούντων άσυλο Παλαιστινίων

Επιστροφή οφειλής από την ΕΥΔΑΠ

Ιστορικό | Πολίτης προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη, διαμαρτυρούμενος για την επιβολή από την ΕΥΔΑΠ χρέωσης 7.173,62€, συμπεριλαμβανομένων τόκων και προσαυξήσεων, λόγω σύνδεσης της υπό ανέγερση γωνιακής οικοδομής ιδιοκτησίας του με το δίκτυο αποχέτευσης. Αυτό έγινε, ωστόσο, χωρίς η ΕΥΔΑΠ να έχει κατασκευάσει αγωγό και χωρίς να του ζητηθεί να καταθέσει τοπογραφικό διάγραμμα, ώστε να προκύψει το ακριβές μήκος των προσόψεων και ως εκ τούτου, να υπολογισθεί ορθά η οφειλή.

Διερεύνηση | Κατά την άσκηση της διαμεσολάβησής του, ο Συνήγορος απευθύνθηκε εγγράφως στην ΕΥΔΑΠ προκειμένου να ενημερωθεί για τους λόγους που αποφάσισε να χρεώσει τον πολίτη στο στάδιο που η οικοδομή του ήταν ακόμη σε πρώιμο στάδιο κατασκευής, διερευνώντας παράλληλα το κατά πόσο η Εταιρεία είχε ζητήσει από τον ενδιαφερόμενο την υποβολή τοπογραφικού διαγράμματος. Επίσης, η Αρχή επιδίωξε να αποσαφηνιστεί από την ΕΥΔΑΠ σε ποιες περιπτώσεις εφαρμόζεται η επιβολή χρέωσης δικαιωμάτων σύνδεσης σε υπό ανέγερση κτίσματα, χωρίς, όμως, αυτό το σημείο να διευκρινιστεί.

Έκβαση | Η ΕΥΔΑΠ προέβη σε επανέλεγχο και απάντησε στην Ανεξάρτητη Αρχή ότι έπρεπε να γίνει αλλαγή στη χρέωση, δεδομένου ότι αφενός μεν επί της συγκεκριμένης οδού του ακινήτου δεν διέρχεται αγωγός ακαθάρτων, αφετέρου δε υπάρχει διαφορά στο μήκος πρόσοψης στην έτερη κάθετη οδό. Ως εκ τούτου, η εταιρεία προέβη σε επιστροφή στον ενδιαφερόμενο μέρους της οφειλής, ποσού 3.931,99€.

Αποστέρηση οικογενειακής παροχής σε ανάπηρα τέκνα

Ιστορικό | Ο Συνήγορος του Πολίτη τον Δεκέμβριο του 2018 άρχισε να λαμβάνει αναφορές πολιτών, οι οποίοι αδυνατούν να υποβάλλουν αίτηση Α21 για τη χορήγηση οικογενειακής παροχής ή λαμβάνουν μικρότερο ποσό οικογενειακής παροχής από αυτό που δικαιούνται, διότι από λάθος των αρμοδίων υπηρεσιών, συνυπολογίζεται στο εισόδημα το προνοιακό επίδομα βαριάς αναπηρίας που λαμβάνει το τέκνο ή κάποιιο από τα τέκνα τους.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε άμεσα από τον ΟΠΕΚΑ σχετικά με την αιτία του προβλήματος. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκε ότι σε κάποιους Δήμους, εντάχθηκαν σε λάθος κωδικό τα προνοιακά επιδόματα, κατά τη διαδικασία έκδοσης της Βεβαίωσης Αποδοχών με αποτέλεσμα να προσμετρούνται στο εισόδημα. Εξαιτίας αυτού κάποιοι υπερέβαιναν το εισοδηματικό όριο και δεν εντάσσονταν, μη νομίμως, στη λίστα των δικαιούχων οικογενειακών επιδομάτων. Κάποιοι Δήμοι ανταποκρίθηκαν άμεσα, αλλά, παρόλο που διόρθωσαν την εγγραφή των προνοιακών επιδομάτων στο μηχανογραφικό σύστημα, είχε παρέλθει η προθεσμία υποβολής αιτήσεων για το οικογενειακό επίδομα.

Ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε επιστολή στον ΟΠΕΚΑ, ο οποίος από 1ης.1.2019 είναι αρμόδιος τόσο για τα προνοιακά επιδόματα, όσο και για το οικογενειακό επίδομα. Στην επιστολή αυτή υποστήριξε για το ζήτημα τα εξής:

► ότι μία ομάδα οικογενειών που τελεί σε μία προδήλως διαφορετική –ευάλωτη– κατάσταση, αντί, σύμφωνα με την επιταγή της αναλογικής ισότητας, να απολαμβάνει περισσότερα οφέλη ως ανιστάθμισμα της διαφορετικότητάς της, φαίνεται να πλήττεται ακριβώς λόγω αυτής της διαφορετικότητας (αναπηρία), με ό,τι συνεπάγεται αυτό για τη νόμιμη δράση των υπηρεσιών και

► ότι, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της Διοίκησης. Η δε σχετική νομοθεσία προβλέπει ότι τα προνοιακά αναπηρικά επιδόματα δεν προσμετρούνται στο εισόδημα. Επίσης προβλέπει ότι τα οικογενειακά επιδόματα θα καταβάλλονται στοχευμένα στα παιδιά που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Κατά συνέπεια η μόνη δικαιολογητική βάση της διοικητικής πράξης δύναται να είναι η διάταξη νόμου και όχι η τεχνική δυνατότητα του οποιουδήποτε πληροφοριακού συστήματος.

Έκβαση | Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από τον ΟΠΕΚΑ να προβεί άμεσα στις εκ του νόμου απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να καταβληθούν για το έτος 2018 τα οικογενειακά επιδόματα στις οικογένειες που λαμβάνουν και επίδομα βαριάς αναπηρίας. Αναμένεται η θετική ανταπόκριση του Οργανισμού.

| Κοινωνικά κριτήρια στις προσλήψεις εκπαιδευτικών

Ιστορικό | Ο Συνήγορος δέχθηκε αναφορές εκπαιδευτικών που πάσχουν από καρκίνο και αιτήθηκαν την κατά προτεραιότητα ένταξή τους στους πίνακες αναπληρωτών, όπως προβλέπεται από νομοθετικές διατάξεις για άλλες κατηγορίες πασχόντων (από ομόζυγο μεσογειακή αναιμία, δρεπανοκυτταρική και μικροδρεπανοκυτταρική αναιμία και σκλήρυνση κατά πλάκας).

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος ζήτησε από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων να αιτιολογήσει ειδικά και με επιστημονικά στοιχεία την επιλογή των συγκεκριμένων παθήσεων έναντι άλλων που ενδεχομένως να συνεπάγονται την ανάγκη αντίστοιχης προστασίας και μέριμνας. Στο πλαίσιο αυτό, πρότεινε την υποβολή ερωτήματος προς το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας, προκειμένου να διακριβωθεί αν υπάρχουν κι άλλες παθήσεις εξίσου σοβαρές που δικαιολογούν τη λήψη θετικών μέτρων ή την ένταξη σε ήδη υπάρχοντα, με ισότιμο και αντικειμενικό τρόπο. Στο πλαίσιο του νέου συστήματος διορισμού και προσλήψεων εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης προβλέφθηκε ότι η επιλογή των υποψηφίων θα γίνεται βάσει προτεραιότητας που καθορίζεται με αντικειμενικά κριτήρια. Μεταξύ αυτών, προβλέπονται και κοινωνικά κριτήρια, ένα από τα οποία είναι και η αναπηρία 50% και άνω του υποψηφίου ή του/της συζύγου ή τέκνου.

Έκβαση | Μετά τη νομοθετική αυτή εξέλιξη, ο Συνήγορος ολοκλήρωσε την εξέταση των σχετικών αναφορών, καθώς έκρινε ότι υπήρξε αποκατάσταση της αρχής της ισότητας ως προς τη χρήση κοινωνικών κριτηρίων στις προσλήψεις εκπαιδευτικών, στο βαθμό που στο εξής δεν τυγχάνουν ανόμοιας μεταχείρισης ουσιαδώς όμοιες περιπτώσεις με βάση την αναπηρία ή την χρόνια πάθηση του υποψηφίου.

Εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ σε νοσοκομεία

Ιστορικό | Ασθενής με αναπηρία απευθύνθηκε στο νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ για ιατρικό πρόβλημα που αντιμετώπιζε. Κατά την αναμονή του για να υποβληθεί σε εξέταση, έγινε αποδέκτης ανάρμοστης συμπεριφοράς από υπάλληλο του νοσοκομείου όταν, γνωστοποιώντας την ιδιότητά του ως ΑμεΑ, ζήτησε να εξυπηρετηθεί κατά προτεραιότητα. Η αρμόδια υπάλληλος, μη διαβλέποντας ορατή αναπηρία τον απέπεμψε απαξιωτικά αμφισβητώντας την αναπηρία του.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνθηκε στη Διοίκηση του νοσοκομείου, επισημαίνοντας ότι οι ανάγκες των ανθρώπων με αναπηρία δεν είναι πάντα ορατές και ζήτησε να ενημερωθεί για το πώς εφαρμόζεται στο εν λόγω νοσηλευτικό ίδρυμα η, σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο πρόβλεψη για την κατ' εξαίρεση παράκαμψη της σειράς προτεραιότητας, ως προς την εξυπηρέτηση προσώπων με αναπηρία, στα τμήματα παροχής ιατρικών υπηρεσιών μη κατεπείγουσας ανάγκης, καθώς και αν τυχόν τέτοια εξυπηρέτηση περιορίζεται σε άτομα των οποίων η αναπηρία είναι ορατή.

Έκβαση | Η Διοίκηση του ΑΧΕΠΑ ανταποκρίθηκε θετικά και ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη ότι συμμορφούμενοι με την προαναφερθείσα εγκύκλιο ανήρτησαν (και αντικατέστησαν όπου ήταν φθαρμένες), πινακίδες που γνωστοποιούν στον πολίτη ότι τα ΑμεΑ έχουν προτεραιότητα, κατόπιν επίδειξης της αντίστοιχης ταυτότητας – δελτίου αναπηρίας, ενώ διαβεβαίωσαν ότι μεριμνούν ώστε η πρόσβαση όλων των πολιτών στις υπηρεσίες υγείας να γίνεται με σεβασμό στην ισονομία, στην ισότητα και στη μη-διάκριση.

Κατάληψη οδού στο Δήμο Κύμης - Αλιβερίου

Ιστορικό | Πολίτης προσέφυγε στο Συνήγορο του Πολίτη, επειδή δεν λάμβανε απάντηση σε αιτήσεις του προς το Δήμο Κύμης – Αλιβερίου, σχετικά με την κατάληψη δρόμου από ιδιώτη σε οικισμό της Τοπικής Κοινότητας Δύστου.

Διερεύνηση | Η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου απέστειλε στον ιδιώτη ειδοποίηση για απομάκρυνση των εμποδίων, αλλά την ανακάλεσε, επειδή κρίθηκε ότι δεν προκύπτει ο κοινόχρηστος χαρακτήρας της οδού, καθώς δεν υπάρχει δίκτυο κύρωσης κοινοχρήστων χώρων για το συγκεκριμένο οικισμό. Περαιτέρω, επειδή προέκυψαν ζητήματα τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών από τον συγκεκριμένο ιδιώτη, η Υπηρεσία Δόμησης παρέπεμψε το ζήτημα στο Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων, σχετικά με δήλωση υπαγωγής στο νόμο που είχε η ίδια ανακαλέσει, λόγω αναντιστοιχίας του τοπογραφικού διαγράμματος με τη διαμορφωθείσα κατάσταση.

Έκβαση | Ο Συνήγορος διέκοψε το διαμεσολαβητικό ρόλο του, διαπιστώνοντας ότι η διοικητική διαδικασία έχει ολοκληρωθεί, καθώς το θέμα βρίσκεται πλέον στην κρίση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η Αρχή εμμένει στις απόψεις της για τις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν, τόσο από την κεντρική διοίκηση, όσο και από την τοπική αυτοδιοίκηση, ώστε να εξεταστεί η δυνατότητα επεξεργασίας νομοθετικής ρύθμισης που να ορίζει ως υποχρέωση των Δήμων να καθορίσουν άμεσα τα δίκτυα κοινοχρήστων χώρων τους –σε πρώτη φάση στους ήδη οριοθετημένους οικισμούς- δίνοντας ουσιαστική λύση στη νομοθετική αυτή δυσλειτουργία, η οποία αποτελεί σημαντικό παράγοντα κακοδιοίκησης για τη διασφάλιση προσβασιμότητας για όλους.

Αποξένωση γονέα από το παιδί του

Ιστορικό | Γονέας αναγνωρισμένου τέκνου, το οποίο με δικαστική απόφαση διαβιεί με τον άλλο γονέα, απευθύνθηκε στο Συνήγορο ζητώντας διαμεσολάβηση για την επικοινωνία με το παιδί.

Διερεύνηση | Από τις επικοινωνίες με τον αναφερόμενο γονέα, καθώς με το σχολείο φοίτησης του εφήβου, διαπιστώθηκε ότι είχαν ήδη εκδοθεί δικαστικές αποφάσεις, σε συνέχεια των οποίων έχει ορισθεί το πλαίσιο επικοινωνίας του γονέα, που δεν ασκεί την επιμέλεια με το τέκνο. Παρ' όλα αυτά το τέκνο δεν επιθυμεί την επικοινωνία με τον γονέα που δεν διαβιεί μαζί του, ενώ ο γονέας που ασκεί την επιμέλεια -ενώ ενημερώθηκε από το Συνήγορο- δεν υλοποιεί ούτε την εκ του νόμου δυνατότητα πληροφόρησης για την σχολική πρόοδο του ανηλίκου, ούτε το ενδεχόμενο επικοινωνίας μαζί του στο χώρο του σχολείου.

Έκβαση | Συστήθηκε στον αναφερόμενο γονέα η διασύνδεση με υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης για την καθοδήγηση του, με στόχο την άμβλυνση της ήδη δημιουργημένης αποξένωσης.

Αναρρωτικές άδειες δημοσίων υπαλλήλων και μετατάξεις

Ιστορικό | Το καλοκαίρι του 2017 δημόσιες υπηρεσίες προσκάλεσαν υπαλλήλους για μετάταξη ή απόσπαση, ζητώντας να συνοποβάλουν με την αίτηση πιστοποιητικό υπηρεσιακών μεταβολών που να περιλαμβάνει και το σύνολο των αναρρωτικών αδειών που έλαβαν την τελευταία πενταετία.

Διερεύνηση | Κατόπιν αναφοράς υπαλλήλου, ο Συνήγορος απευθύνθηκε στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης επισημαίνοντας ότι, η τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως, μεταξύ άλλων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης στην απασχόληση και εργασία, δεν επιτρέπει τη συνεκτίμηση των επίμαχων αδειών κατά την εξέταση των προσόντων των υπαλλήλων, με σκοπό τη διαμόρφωση κρίσης ως προς την καταλληλότητά τους για τη θέση μετάταξης ή απόσπασης.

Έκβαση | Ύστερα από την παρέμβαση του Συνηγόρου, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου εξέδωσε εγκύκλιο ενημερώνοντας τις υπηρεσίες της διοίκησης μεταξύ άλλων ότι, το συλλογικό όργανο αξιολόγησης των υποψηφίων λαμβάνει υπόψη του το προσωπικό μητρώο του υπαλλήλου στο οποίο περιλαμβάνονται και οι αναρρωτικές άδειες. Διευκρινίστηκε, ωστόσο, στην ως άνω εγκύκλιο μετά και τις σχετικές επισημάνσεις του Συνηγόρου ότι, οι αναρρωτικές άδειες δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη διαμόρφωση της κρίσης, ούτε να γίνεται αναφορά σε αυτές. Σε κάθε περίπτωση επισημάνθηκε, ότι το συλλογικό όργανο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αρχές που τίθενται με τις σχετικές διατάξεις και να αιτιολογεί την απόφασή του κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό τον έλεγχο τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στην απασχόληση και την εργασία.

Κατάργηση απαίτησης ασφαλιστικής-φορολογικής ενημερότητας για τη θεώρηση των αδειών υπαίθριου εμπορίου

Ιστορικό | Η Ομοσπονδία Σωματείων Εμπόρων Επαγγελματιών Πωλητών Παραγωγών Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, και η Ομοσπονδία Ελλήνων Ρομά Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, των οποίων τα μέλη είναι παραγωγοί και έμποροι αγροτικών προϊόντων και επαγγελματίες- πωλητές, αντιμετώπισαν τον κίνδυνο διακοπής της εμπορικής τους δραστηριότητας στο υπαίθριο εμπόριο, επειδή μετά από την αλλαγή της νομοθεσίας, για την ανανέωση των επαγγελματικών αδειών απαιτούνταν μεταξύ άλλων, και τα δικαιολογητικά της φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας και προσέφυγαν στον Συνήγορο του Πολίτη.

Διερεύνηση | Ειδικότερα, ο Συνήγορος πρότεινε την τροποποίηση του ν. 4497/2017 (άρθρα 9 και 11), επισημαίνοντας ότι το δικαίωμα έκδοσης ή ανανέωσης των επαγγελματικών αδειών υπαίθριου εμπορίου, δεν επιτρέπεται να εξαρτάται από προϋποθέσεις που μπορούν να αποκλείσουν πρόσωπα με οφειλές στο Δημόσιο από την εργασία της επιλογής τους. Η Ανεξάρτητη Αρχή είχε τονίσει ότι έτσι παραβιάζεται το δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Είχε επίσης επισημάνει ότι η προάσπιση των δημοσιονομικών συμφερόντων του Δημοσίου δεν μπορεί να φτάνει μέχρι τον περιορισμό ή αποκλεισμό του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος στην εργασία.

Έκβαση | Δεν απαιτείται πλέον ασφαλιστική ενημερότητα για την ανανέωση των αδειών παραγωγών-πωλητών λαϊκών αγορών σύμφωνα με διάταξη που ψηφίστηκε πρόσφατα (ν. 4582/2018, άρθρο 84) και με τη οποία υιοθετείται ουσιαστικά η πρόταση του Συνηγόρου προς το αρμόδιο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης. Επιπρόσθετα, βάσει της ίδιας ρύθμισης, δεν απαιτείται πλέον φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα για τη θεώρηση των αδειών πωλητών υπαίθριου εμπορίου.

Ονοματοδοσία παιδιών αιτούντων άσυλο

Ιστορικό | Ο Συνήγορος έλαβε αναφορές από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης σχετικά με την αδυναμία αιτούντων άσυλο να προβούν σε ονοματοδοσία των νεογέννητων παιδιών τους που απέκτησαν μετά την είσοδο στη χώρα μας.

Διερεύνηση | Το πρόβλημα εστιαζόταν σε περιπτώσεις που οι γονείς δεν μπορούσαν να αποδείξουν την αποκλειστική ή την κοινή άσκηση της γονικής μέριμνας των παιδιών τους, λόγω έλλειψης σχετικών εγγράφων.

Μητέρα, η οποία είχε εισέλθει μόνη σε κατάσταση εγκυμοσύνης στη χώρα, μετά τον θάνατο του συζύγου της και πατέρα του παιδιού, δεν διέθετε αποδεικτικό του θανάτου του, που έλαβε χώρα κατά την απομάκρυνσή τους από εμπόλεμη ζώνη.

Ζεύγος γονέων δεν διέθετε αποδεικτικό του μεταξύ τους γάμου, από τον οποίο είχαν αποκτήσει και άλλα παιδιά, μαζί με τα οποία είχαν, ως οικογένεια, ζητήσει άσυλο στην Ελλάδα.

Ο Συνήγορος υποστήριξε προς τα αρμόδια Ληξιαρχείο και Νοσοκομείο, ότι σε ανάλογες περιπτώσεις, που υφίσταται πραγματική αδυναμία προσκόμισης σχετικών εγγράφων των γονέων από τη χώρα καταγωγής τους, την οποία εγκατέλειψαν για λόγους που δικαιολογούν την υποβολή αίτησης ασύλου, θα πρέπει να γίνεται δεκτή ως αστική τους κατάσταση αυτή με την οποία ήδη η ελληνική διοίκηση τους έχει αντιμετωπίσει κατά τη διαδικασία της αίτησης για την υπαγωγή σε καθεστώς ασύλου.

Έκβαση | Οι εμπλεκόμενοι φορείς έκαναν δεκτή την πρόταση του Συνηγόρου Έτσι, συντάχθηκαν ορθά οι ληξιαρχικές πράξεις γέννησης των παιδιών (και προηγούμενα οι δηλώσεις γέννησής τους) και οι γονείς με την ανάλογη ιδιότητά τους προέβησαν σε ονοματοδοσία των νεογνών τους.

Προβλήματα συμπεριφοράς μαθητή

Ιστορικό | Μητέρα μαθητή δημοτικού σχολείου απευθύνθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη εκφράζοντας ανησυχία για στιγματισμό και στοχοποίηση του γιου της λόγω προβλημάτων συμπεριφοράς του στο σχολείο, λόγω απειλών άλλου γονέα ότι θα προβεί σε νομικές ενέργειες, αλλά και για ελλιπή προστασία του από τον διευθυντή και τους διδάσκοντες του σχολείου.

Διερεύνηση | Στο πλαίσιο εξέτασης της υπόθεσης, τα αναφερόμενα προβλήματα συζητήθηκαν με την μητέρα, στην οποία εξηγήθηκε ότι ο Συνήγορος, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, δεν μπορεί να ελέγξει τις ενέργειες άλλου γονέα ή τρίτων προσώπων, αλλά μόνο την διαχείριση του θέματος από τους αρμόδιους φορείς της εκπαίδευσης και κατά πόσο αυτή διασφαλίζει τα δικαιώματα όλων των μαθητών.

Στη συνέχεια, ο Συνήγορος επικοινωνήσε με τον Διευθυντή του σχολείου, ο οποίος ενημέρωσε την Αρχή εκτενώς για τις προσπάθειες του ίδιου και των διδασκόντων για την ένταξη και υποστήριξη του συγκεκριμένου μαθητή αλλά και για την διασφάλιση της προστασίας όλων των μαθητών του σχολείου από βία, στιγματισμό ή στοχοποίηση. Περαιτέρω, πραγματοποιήθηκε επικοινωνία με κοινωνική υπηρεσία ψυχικής υγείας όπου βρισκόταν σε εξέλιξη η διαγνωστική αξιολόγηση του μαθητή, καθώς και με το αρμόδιο Κέντρο Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕΣΥ), του οποίου ζητήθηκε η παρέμβαση.

Έκβαση | Από την διερεύνηση, δεν προέκυψαν ολιγωρία ή παραλείψεις εκ μέρους του σχολείου, ή άλλων φορέων της εκπαίδευσης. Έπειτα από τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, εκπρόσωποι του ΚΕΣΥ επισκέφτηκαν το σχολείο και, ακολούθως, σε συνεργασία με τους γονείς του μαθητή προγραμματίστηκε νέα αξιολόγηση του, για την διασφάλιση κατάλληλης και επαρκούς υποστήριξής του, συμπεριλαμβανομένης της παροχής παράλληλης στήριξης, για το επόμενο σχολικό έτος. Κατόπιν των παραπάνω, η μητέρα ανέφερε βελτίωση της κατάστασης στο σχολείο αλλά και της συνεργασίας της με τους αρμόδιους φορείς της εκπαίδευσης.

Ακατάλληλες συνθήκες στέγασης ειδικού δημοτικού σχολείου

Ιστορικό | Πατέρας μαθητή ειδικού δημοτικού σχολείου απευθύνθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη σχετικά τις συνθήκες στέγασης του σχολείου, οι οποίες περιγράφονταν ως ακατάλληλες και ανεπαρκείς για τις ανάγκες των μαθητών και για την διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος απευθύνθηκε στην αρμόδια Διεύθυνση Α/θμιας Εκπαίδευσης και στην αρμόδια για θέματα σχολικών κτιρίων Δημοτική Αρχή, από τις οποίες έλαβε την ενημέρωση ότι η εν λόγω σχολική μονάδα επρόκειτο να μεταφερθεί σε άλλο σχολικό κτίριο, υπό την προϋπόθεση της μεταστέγασης νηπιαγωγείου που στεγάζονταν σε αυτό, και ότι αναζητούνταν κατάλληλος χώρος για τον σκοπό αυτό. Ακολούθως η Αρχή συνέχισε να ασκεί πίεση για τη διευθέτηση του προβλήματος.

Έκβαση | Με ενέργειες των αρμοδίων φορέων του Δήμου και της Εκπαίδευσης, έπειτα από τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου, πραγματοποιήθηκε η μεταστέγαση του ειδικού δημοτικού σχολείου στο νέο κτίριο, ενώ παράλληλα συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την ανεύρεση και μίσθωση κατάλληλου χώρου για τη μεταστέγαση του νηπιαγωγείου, προκειμένου να διασφαλιστεί πλήρως η επάρκεια χώρων για την εύρυθμη λειτουργία του ειδικού σχολείου.

Προβλήματα που προέκυψαν κατά τον έλεγχο γνησιότητας αδειών οδήγησης

Ο Συνήγορος του Πολίτη, σε δυο χαρακτηριστικές περιπτώσεις, παρενέβη επιτυχώς, με αποτέλεσμα την επίλυση των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν κατά τον έλεγχο γνησιότητας αδειών οδήγησης. Και στις δύο περιπτώσεις κινητοποίησε άμεσα τις αρμόδιες ελληνικές υπηρεσίες και ενθάρρυνε τη συνεργασία τους με τις αντίστοιχες υπηρεσίες χωρών του εξωτερικού.

1^η περίπτωση

Ιστορικό | Πολίτης κράτους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εγκατεστημένος στη Σίφνο από το 2017, απευθύνθηκε μέσω ΚΕΠ στη Δ/νση Μεταφορών και Επικοινωνιών Κυκλάδων (Περιφερειακή Ενότητα Μήλου) για την αντικατάσταση της άδειας οδήγησης του –που είχε εκδοθεί στη Μάλτα– με ελληνική. Η αρμόδια υπηρεσία ενήργησε εγκαίρως για τη διενέργεια του αναγκαίου ελέγχου γνησιότητας της άδειας οδήγησης και προέβη στην αποστολή αιτήματος μέσω του αντίστοιχου ευρωπαϊκού ηλεκτρονικού συστήματος (RESPER). Ωστόσο, δεν ενημέρωσε τον ενδιαφερόμενο ότι η απάντηση μέσω του συστήματος ήταν αρνητική κατά παράβαση της υποχρέωσης της Διοίκησης για έγγραφη απάντηση στα αιτήματα των πολιτών εντός προθεσμίας 50 ημερών.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος επισήμανε ότι στην προκειμένη περίπτωση, πέρα από την υποχρέωση έγγραφης απάντησης, θα πρέπει ανεξαρτήτως της αρχικής αρνητικής απάντησης μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος να εξαντληθούν τα περιθώρια επικοινωνίας με την αρμόδια υπηρεσία της Μάλτας, προκειμένου να ληφθεί η αναγκαία απάντηση περί της γνησιότητας της άδειας οδήγησης.

Έκβαση | Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου, η αρμόδια υπηρεσία –σε συνεννόηση με το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών– επικοινωνήσε απευθείας με την αρμόδια υπηρεσία της Μάλτας. Εν τέλει, δόθηκε θετική απάντηση για τη γνησιότητα της άδειας οδήγησης του ενδιαφερομένου και εξαλείφθηκε κάθε εμπόδιο για τη διαδικασία ανανέωσής της.

2^η περίπτωση

Ιστορικό | Πολίτης, μόνιμος κάτοικος εξωτερικού, ζήτησε την εσπευσμένη μεσολάβηση του Συνηγόρου προς αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, καθώς εξέπνεε η προθεσμία που του είχε τεθεί από δημόσια αρχή της χώρας που διαμένει (Δανία) για την χορήγηση βεβαίωσης απόδειξη της «γνησιότητας» της άδειας οδήγησης που κατείχε και είχε εκδοθεί από αρμόδια ελληνική υπηρεσία.

Διερεύνηση | Παρόλο που με την αναφορά του ο πολίτης δεν παρείχε στην Ανεξάρτητη Αρχή επαρκή στοιχεία για την άσκηση των διαμεσολαβητικών της αρμοδιοτήτων, διαπιστώθηκε ότι η «καθυστέρηση» που ο πολίτης επικαλούνταν στην αναφορά του δεν οφειλόταν σε υπαιτιότητα της αρμόδιας δημόσιας υπηρεσίας. Αντίθετα, οφειλόταν σε υπαιτιότητα της Ελληνικής Πρεσβείας στη Δανία, η οποία είχε αποστείλει το αίτημά του για χορήγηση της σχετικής βεβαίωσης σε αναρμόδια Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Έκβαση | Ο Συνήγορος, με τη συνεργασία της αρμόδιας Διεύθυνσης Μεταφορών και Επικοινωνιών Περιφερειακής Ενότητας Δυτικού Τομέα Αθηνών, κατάφερε το αίτημα του πολίτη να εξεταστεί και να διεκπεραιωθεί αυθημερόν την καταληκτική ημερομηνία που είχε τεθεί από τη δημόσια υπηρεσία της χώρας του εξωτερικού. Η βεβαίωση περί της «γνησιότητας» της άδειας οδήγησης εστάλη από την ανωτέρω Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών στην Ελληνική Πρεσβεία στη Δανία την ημέρα εξέτασης του αιτήματος, αρχικά ηλεκτρονικά και στη συνέχεια ταχυδρομικά.

Αποδοχή και προστασία αναπηρικών προνοιακών επιδομάτων

Ιστορικό | Η προστασία των αναπηρικών προνοιακών επιδομάτων από την κατάσχεση και τον συμψηφισμό για χρέη προς το Δημόσιο αποτελούσε πάγια θέση της Ανεξάρτητης Αρχής, είχε τεθεί επανειλημμένα εγγράφως υπόψη των Υπουργών Εργασίας και Οικονομικών, είχε τονιστεί σε δημόσιες παρεμβάσεις του Συνηγόρου, και έχει συμπεριληφθεί στην πρόσφατη Ειδική Έκθεση «Κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών για οφειλές προς το Δημόσιο» <https://www.synigoros.gr/resources/docs/eidiki-ekthesi-katasx-trap-logar-gia-ofeil-pros-to-dim.pdf>

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος είχε παρέμβει προς τους αρμόδιους Υπουργούς ζητώντας τη μη προσμέτρηση των ανωτέρω επιδομάτων στο συνολικό εισόδημα και στα εισοδηματικά όρια για τη χορήγηση άλλων κοινωνικών παροχών, δεδομένης της φύσης τους και του πραγματικού σκοπού τους, ήτοι της ενίσχυσης των ατόμων με αναπηρία για τον οποίο και προβλέφθηκαν από τον νομοθέτη.

Έκβαση | Την προστασία από την κατάσχεση και τον συμψηφισμό των προνοιακών επιδομάτων σε άτομα με αναπηρία, τη μη ένταξή τους σε καμία κατηγορία εισοδήματος και τον μη υπολογισμό τους στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή άλλων κοινωνικών ή προνοιακών παροχών, αποφάσισαν τα Υπουργεία Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών (άρθρο 11 της υπ'αρ Δ12α/Γ.Π.οικ. 68856/2202 - ΦΕΚ 5855/Β/28.12.2018) υιοθετώντας τις πάγιες θέσεις της Αρχής. Οι ρυθμίσεις αυτές διατυπώθηκαν στην εν λόγω απόφαση για τις προνοιακές παροχές σε άτομα με αναπηρία στο άρθρο 11 ως ακολούθως: «Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας, δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος και επομένως δεν φορολογούνται. Επιπλέον, το ποσό προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση ή κράτηση χαρτοσήμου, δεν κατάσχεται, ούτε συμψηφίζεται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, ιδιώτες ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα». Ο Συνήγορος του Πολίτη εκφράζει τη βεβαιότητα ότι τόσο ο ΟΠΕΚΑ κατά τη συνεργασία του με τις Τράπεζες για τη χορήγηση των επιδομάτων αυτών, όσο και οι λοιπές συναρμόδιες Υπηρεσίες, θα διασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων στην πράξη. Επιπλέον, τονίζει ότι οι παρεμβάσεις του για την προστασία όλων των κοινωνικής φύσεως επιδομάτων και βοηθημάτων θα συνεχιστούν.

Μισθούμενα διαμερίσματα μεγάλων συγκροτημάτων και η έννοια του νοικοκυριού στο πρόγραμμα ΚΕΑ

Ιστορικό | Τη διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη ζήτησε μισθώτρια επί μακρό χρόνο ενός διαμερίσματος σε κτιριακό συγκρότημα τουριστικής εταιρίας, καθώς το Κέντρο Κοινότητας του Δήμου Ρεθύμνης και το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είχαν αμφιβολίες ως προς το αν η αναφερόμενη είχε δικαίωμα να ενταχθεί στο Πρόγραμμα «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης» (ΚΕΑ). Η εκμισθώτρια εταιρία δεν δήλωνε το ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης στο σύστημα TAXISnet, αλλά το είχε καταθέσει απλώς στην αρμόδια ΔΟΥ, και διατηρούσε για όλα τα διαμερίσματα του συγκροτήματος έναν μόνο λογαριασμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Κατά συνέπεια, η αναφερόμενη δεν μπορούσε να προσκομίσει ούτε αποδεικτικό δήλωσης της μίσθωσης στο TAXISnet ούτε δικό της λογαριασμό παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ενώ επιπλέον η Διοίκηση αμφισβητούσε το κατά πόσο η αναφερόμενη μπορούσε να χαρακτηριστεί «μονοπρόσωπο νοικοκυριό», δεδομένου ότι κατοικούσε σε διαμέρισμα συγκροτήματος που φαινόταν να προορίζεται για προσωρινή διαμονή. Παρόμοια ζητήματα ήγειραν υποθέσεις με φοιτητές που κατοικούσαν σε διαμερίσματα φοιτητικών εστιών.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνθηκε στο αρμόδιο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης υποστηρίζοντας ότι η μικρή επιφάνεια ενός καταλύματος ή το ότι αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου κτιριακού συγκροτήματος δεν αποτελεί λόγο μη χαρακτηρισμού του ως κατοικίας ή στέγης για τις ανάγκες του ΚΕΑ, εφόσον το νοικοκυριό είναι το μόνο που έχει πρόσβαση στο κατάλυμα αυτό και δικαίωμα αποβολής των τρίτων προσώπων από αυτό. Στην περίπτωση της αναφερόμενης, από τους κρίσιμους όρους της μίσθωσης προέκυπτε ότι το διαμέρισμα αποτελούσε κατοικία κατά την έννοια αυτή.

Επιπλέον, ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε ότι τα προσκομιστέα κατά νόμο δικαιολογητικά συνιστούν μέσα προς απόδειξη της πλήρωσης των ουσιαστικών κριτηρίων του ΚΕΑ και όχι πρόσθετα κριτήρια ένταξης στο Πρόγραμμα, επομένως θα πρέπει να ερμηνεύονται με πνεύμα επιείκειας στις περιπτώσεις εκείνες όπου δεν είναι μεν δυνατό να προσκομιστεί το ακριβές προβλεπόμενο είδος δικαιολογητικού, αλλά είναι δυνατό να προσκομισθεί δικαιολογητικό ανάλογου περιεχομένου. Πιο συγκεκριμένα, προτάθηκε ο αρμόδιος Δήμος να δεχθεί ως επαρκή δικαιολογητικά ένα αντίγραφο του εγγράφου μισθωτηρίου σε συνδυασμό με την υποβληθείσα στην αρμόδια ΔΟΥ κατάσταση συμφωνητικών μίσθωσης της εκμισθώτριας. ενδεχομένως σε συνδυασμό και με έγγραφα από τα

οποία προκύπτει ότι η αναφερόμενη καταβάλλει προς την εταιρία ποσά προς εξόφληση δαπανών για νερό ή ηλεκτρικό ρεύμα που καταναλώνει στο διαμέρισμά της.

Έκβαση | Σε σχετικό έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης δεν δέχθηκε εξαίρεση από τον κανόνα ότι για μισθούμενες κατοικίες επιβάλλεται η καταχώρηση της μίσθωσης στο σύστημα TAXISnet, αλλά δέχθηκε ότι το είδος του διαμερίσματος στο οποίο κατοικεί η αναφερόμενη δεν συνιστά α ρίοσί λόγο αποκλεισμού της από το ΚΕΑ. Μετά από την καταχώρηση της μίσθωσης στο TAXISnet, η αναφερόμενη υπέβαλε εκ νέου αίτηση και εντάχθηκε στο ΚΕΑ.

Αρνηση χορήγησης αντιγράφου έκθεσης ελέγχου κατά Ιατρού ΕΟΠΥΥ

Ιστορικό | Πολίτης ζήτησε τη μεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη, προκειμένου να λάβει από την ΥΠΕΔΥΦΚΑ / ΕΟΠΥΥ αντίγραφο έκθεσης ελέγχου, η οποία συντάχθηκε σε συνέχεια καταγγελίας που είχε υποβάλλει κατά μίας Ιατρού συμβεβλημένης με τον ΕΟΠΥΥ. Ο πολίτης είχε υποβάλει αίτηση για χορήγηση της έκθεσης ελέγχου, αλλά του ζητήθηκε γραπτώς να προσκομίσει εισαγγελική παραγγελία.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε στην εμπλεκόμενη υπηρεσία ότι, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία, το δικαίωμα για λήψη αντιγράφου έκθεσης ελέγχου έπειτα από γραπτή αίτηση του είναι νομικά κατοχυρωμένο και ότι δεν προβλέπεται ως προϋπόθεση για την άσκησή του η προσκόμιση εισαγγελικής παραγγελίας. Ως εκ τούτου ζητήθηκε να επανεξεταστεί το αίτημα του πολίτη και να απαντηθεί σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο.

Έκβαση | Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη χορηγήθηκε το αντίγραφο του αποσπάσματος έκθεσης ελέγχου που είχε αιτηθεί ο πολίτης που προσέφυγε στην Ανεξάρτητη Αρχή.

Χορήγηση αποδεικτικών στοιχείων από την «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟ Α.Ε.»

Ιστορικό | Σε αρκετές περιπτώσεις πολίτες προσέφυγαν στο Συνήγορο του Πολίτη ζητώντας τη μεσολάβησή του προς την εταιρεία «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» λόγω λήψης από αυτή Εκθέσεων Βεβαίωσης Παραβάσεων. Οι εν λόγω παραβάσεις αφορούσαν στη μη καταβολή τέλους διοδίων κατά τη διέλευση των οχημάτων ιδιοκτησίας τους από σταθμούς διοδίων της εταιρείας. Δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες παραβάσεις για τις οποίες έλαβαν γνώση οι πολίτες ανέτρεχαν στο παρελθόν (τα έτη 2015, 2016 και 2017) οι ενδιαφερόμενοι αμφισβήτησαν την τέλεση αυτών και για τον λόγο αυτό ζήτησαν εγγράφως από την εταιρεία τη χορήγηση σχετικών αποδεικτικών στοιχείων. Ωστόσο, η εταιρεία αρνήθηκε να τους χορηγήσει τα αιτηθέντα στοιχεία με την αιτιολογία ότι «.....η “ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.” έχει εγκαταστήσει κάμερες κλειστού κυκλώματος για την ασφαλή κυκλοφορία των πολιτών με τα οχήματά τους μέσω αυτών, λαμβάνοντας τις σχετικές εγκρίσεις από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα τα αποθηκευμένα στοιχεία δεν μπορεί να τα δώσει σε τρίτους ει μη μόνον κατόπιν εντολής του Εισαγγελέα και σχετικής άδειας της Αρχής Προστασίας Προσωπικού Χαρακτήρα».

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε έγγραφο στην εταιρεία επισημαίνοντας ότι η χορήγηση σχετικού αποδεικτικού υλικού δεν ζητήθηκε από τρίτα πρόσωπα, αλλά από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, δηλαδή από τους ιδιοκτήτες των οχημάτων στους οποίους η εταιρεία επέβαλε πρόστιμα μη καταβολής τέλους διοδίων αποστέλλοντας σε αυτούς σχετικές εκθέσεις βεβαίωσης. Με το ίδιο έγγραφο ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε την υποχρέωση της εταιρείας να χορηγήσει στους ενδιαφερόμενους τα αιτηθέντα στοιχεία καθώς η εν λόγω υποχρέωση απορρέει τόσο από τις διατάξεις του άρθρου 5 «Πρόσβαση σε έγγραφα» του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/1999), όσο και από τις διατάξεις του άρθρου 12 του Γενικού Κανονισμού Δεδομένων για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΕΕ 2016/679) «Διαφανής ενημέρωση, ανακοίνωση και ρυθμίσεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων».

Έκβαση | Η «ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.» αποδέχθηκε τις συστάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και χορήγησε τα αιτηθέντα στοιχεία στους προσφεύγοντες στην Αρχή (φωτογραφικό υλικό ή απόσπασμα του Βιβλίου Συμβάντων καταχωρημένων παραβάσεων), ενώ εφεξής προβαίνει στη χορήγηση σχετικών αποδεικτικών στοιχείων τέλεσης παραβάσεων μη καταβολής τέλους διοδίων από τους «παραβάτες», όταν αυτά ζητηθούν από τους ίδιους.

Κοινωνική Ένταξη Αποφυλακισζομένων και Παροχές Ανεργίας

Ιστορικό | Αποφυλακισζμένος προσέφυγε στον Συνήγορο σχετικά με πρόβλημα που αντιμετώπισε στο Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ) ΟΑΕΔ Τρικάλων, το οποίο έφερε προσκόμματα στην εγγραφή του στα μητρώα ανέργων. Ειδικότερα, ο ΟΑΕΔ του ζητούσε, προκειμένου να πιστοποιηθεί η διεύθυνση κατοικίας του και να του χορηγηθεί δελτίο ανεργίας αλλά και το επίδομα αποφυλακισζέντων που προβλέπεται στην Απόφαση του Υπουργού Εργασίας 30659/1989, να προσκομίσει λογαριασμό ΔΕΚΟ στο όνομά του, δηλαδή έγγραφο το οποίο ο αναφερόμενος δεν διέθετε, καθώς είχε μόλις αποφυλακισθεί και φιλοξενούνταν στο σπίτι της μητέρας του.

Διερεύνηση | Στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης, ο Συνήγορος επικοινωνήσε τηλεφωνικά με το Διευθυντή του ΚΠΑ Τρικάλων και επισήμανε ότι θα αρκούσε να προσκομίσει ο αναφερόμενος λογαριασμό ΔΕΚΟ στο όνομα της μητέρας του, η οποία τον φιλοξενούσε μετά την αποφυλάκισή του, συνοδευόμενη από τη σχετική Υπεύθυνη Δήλωσή ότι αυτός φιλοξενείται στο σπίτι της. Επίσης τονίσθηκε ότι σε καμία διάταξη νόμου δεν προβλέπεται, ακόμη και για την κατηγορία των κοινών ανέργων, πως οφείλουν να προσκομίσουν λογαριασμό ΔΕΚΟ στο όνομα τους. Επιπλέον έγινε μνεία και στη δυνατότητα που υπάρχει πλέον και για εγγραφή στα μητρώα ανέργων προσώπων που στερούνται τελείως μόνιμης κατοικίας.

Έκβαση | Τελικώς, ο αναφερόμενος ενεγράφη στα μητρώα ανέργων και το αίτημα του για τη χορήγηση του επιδόματος προχώρησε απρόσκοπτα.

Άδειες Κρατούμένων

Ιστορικό | Κρατούμενος προσέφυγε στον Συνήγορο σχετικά με τον αποκλεισμό του από το δικαίωμα λήψης τακτικής άδειας για τρία έτη, εξαιτίας της καθυστέρησης (κατά μερικές ώρες) επιστροφής του από άδεια που του είχε χορηγηθεί, παρόλο που ο ίδιος ειδοποίησε τηλεφωνικά το Κατάστημα Κράτησης. Γρεβενών για την σχετική αργοπορία.

Διερεύνηση | Ο κρατούμενος άργησε να επιστρέψει από τη χορηγηθείσα άδειά του, κατά περίπου δέκα ώρες, ενώ πράγματι τηλεφώνησε, μετά τη παρέλευση, ωστόσο, της προθεσμίας εμφάνισής του στο Κατάστημα και χωρίς να υπάρχει αντικειμενικός και δικαιολογημένος λόγος για την καθυστέρησή του αυτή. Κατά συνέπεια, στην περίπτωση του, έτυχε εφαρμογής του άρθρου του Σωφρονιστικού Κώδικα που ορίζει ότι δεν δικαιούται νέα τακτική ή εκπαιδευτική άδεια πριν από την πάροδο τριών ετών από την επιστροφή ή σύλληψή του».

Η Αρχή απευθύνθηκε στη Διεύθυνση Αντεγκληματικής Πολιτικής και τη Διεύθυνση Νομοθετικού Έργου, Διεθνών Σχέσεων και Διεθνούς Δικαστικής Συνεργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης επισημαίνοντας ότι στο επίμαχο άρθρο του Σωφρονιστικού Κώδικα δεν γίνεται διάκριση, σχετικά με το εάν ο κρατούμενος προσέρχεται αυτοβούλως ή όχι, εάν υπήρξε καθυστέρηση κάποιων ωρών ή ημερών ή μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος, εάν υπήρξε ενημέρωση προς το Κατάστημα Κράτησης από πλευράς κρατούμενου ή όχι. Κατ' αυτό τον τρόπο, περιπτώσεις κρατούμενων που καθυστέρησαν να επιστρέψουν κάποιες ώρες και ενημέρωσαν το Κατάστημα, τυγχάνουν ακριβώς της ίδιας αντιμετώπισης με τους κρατούμενους που δεν επέστρεψαν και συνελήφθησαν πολύ αργότερα και ότι η ποινή του αποκλεισμού από τη χορήγηση νέας άδειας θα έπρεπε να έχει διαβάθμιση ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης. Ως εκ τούτου η Αρχή ζήτησε την τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου.

Έκβαση | Το ζήτημα παραπέμφθηκε, τελικώς, στο Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας του ως άνω Υπουργείου. Ο Συνήγορος θα επαναφέρει το ζήτημα, όταν προχωρήσει η διαδικασία τροποποίησης του Σωφρονιστικού Κώδικα.

Επανυπολογισμός της ασφαλιστικής κλάσης

Ιστορικό | Πρώην εργαζόμενη στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, διαμαρτυρήθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη, διότι διαπίστωσε ότι δεν είχε συμπεριληφθεί το σύνολο των μηνιαίων αποδοχών της στον υπολογισμό της ασφαλιστικής κλάσης, με αποτέλεσμα η καταβαλλόμενη σύνταξή της να έχει υπολογιστεί μειωμένη κατά δύο ασφαλιστικές κλάσεις. Για το ζήτημα είχε υποβάλλει σχετική αίτηση στον ΕΦΚΑ ζητώντας τον επανυπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών, προσθέτοντας ποσό αποδοχών στο οποίο γίνονταν κρατήσεις υπέρ του κλάδου σύνταξης, η οποία αίτηση παρέμενε σε εκκρεμότητα.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο της διαμεσολαβητικής του προσπάθειας, απευθύνθηκε τόσο στο αρμόδιο υποκατάστημα, όσο και στη Διοίκηση του ΕΦΚΑ, ζητώντας την επανεξέταση της συγκεκριμένης περίπτωσης με τον επανυπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών και την κατάταξη της αναφερομένης σε μεγαλύτερη ασφαλιστική κλάση.

Έκβαση | Μετά από οδηγίες που δόθηκαν από τη Διοίκηση του ΕΦΚΑ σχετικά με τον επανυπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών και την προσμέτρηση μέρους των αποδοχών των εργαζομένων στο Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων, εκδόθηκε τροποποιητική απόφαση για τη συγκεκριμένη πολίτη.

Χορήγηση Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης σε διαμένοντα σε ακατάλληλο κατάλυμα

Ιστορικό | Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε αναφορά σύμφωνα με την οποία, προκειμένου να παραληφθεί οριστικά αίτηση για τη χορήγηση ΚΕΑ, απαιτείται να υφίσταται λογαριασμός ΔΕΚΟ στο όνομα του αιτούντος. Παρόλο που στην συγκεκριμένη περίπτωση υπήρχε βεβαίωση Δήμου περί μόνιμου κατοικίας, υπήρξε εμπλοκή στην κατάθεση της αίτησης και συνεπεία αυτής στη χορήγηση του επιδόματος, καθώς η κατοικία ήταν τροχόσπιτο χωρίς παροχές υδροδότησης - ηλεκτροδότησης.

Διερεύνηση | Κατά την επικοινωνία με τις υπηρεσίες του Δήμου υπήρξε αδυναμία επίσκεψης από την κοινωνική υπηρεσία για την καταγραφή της κατοικίας ως ακατάλληλης και τη διαδικασία χορήγησης του βοηθήματος κατ' αναλογία των περιπτώσεων αστεγίας.

Ωστόσο, όπως διαπιστώσαμε σε σχετικό έγγραφό μας προς τις υπηρεσίες του Δήμου, θα πρέπει να επιδιώκεται η διευκόλυνση των ενδιαφερόμενων, που διαμένουν σε κατάλυμα χωρίς σύνδεση με υπηρεσίες ΔΕΚΟ, στην πρόσβασή τους στη χορήγηση του Επιδόματος μέσω της διαδικασίας που καταγράφεται στο κανονιστικό πλαίσιο, σχετικά με την απόδειξη μόνιμης κατοικίας στις περιπτώσεις αστεγίας. Θεωρούμε ότι είναι υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων στη διαδικασία χορήγησης ΚΕΑ βοηθήματος, σε όλα τα επίπεδα να υπερβούν κάθε γραφειοκρατικό εμπόδιο διευκολύνοντας με κάθε πρόσφορο μέσο και με ευελιξία την πρόσβαση ιδιαίτερα ευάλωτων περιπτώσεων δικαιούχων στις προβλεπόμενες παροχές που είναι σχεδιασμένες να επουλώσουν την ακραία φτώχεια, καθώς και στις συνδεδεμένες με αυτές υπηρεσίες (φροντίδα υγείας, δομές κοινωνικής φροντίδας και στήριξης).

Έκβαση | Μετά από τη συνεργασία με τις υπηρεσίες του Δήμου κατέστη δυνατή η λήψη κοινωνικού ιστορικού και στη συνέχεια η χορήγηση του επιδόματος.

Μεταφορά συντελεστή δόμησης

Ιστορικό | Πολίτης απευθύνθηκε στον Συνήγορο του Πολίτη, διαμαρτυρόμενος για την καθυστέρηση έκδοσης τίτλου Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης (Μ.Σ.Δ.) από βαρυνόμενο ακίνητο στον Δήμο Θεσσαλονίκης, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως έργο τέχνης.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο άσκησης της διαμεσολαβητικής του παρέμβασης και με σκοπό την οριστική επίλυση του μακροχρόνιου προβλήματος της εφαρμογής του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου που θα επιτρέπει τη Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης, παρενέβη προς την πολιτική ηγεσία του αρμόδιου Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την άμεση έκδοση των προβλεπόμενων από το Ν. 4495/2017 κανονιστικών πράξεων.

Έκβαση | Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε ότι η πολιτική ηγεσία του ΥΠΕΝ έχει εγκρίνει και δρομολογεί ενέργειες, με σκοπό την ενεργοποίηση των εργαλείων που παρέχει ο σχετικός νόμος για την αντιμετώπιση των ζητημάτων της μεταφοράς συντελεστή δόμησης.

Άρνηση έκδοσης απόφασης Δήμου σε αίτημα για αλλαγή επωνύμου

Ιστορικό | Πολίτης ζήτησε την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη διότι Δήμος της Χώρας δεν προχωρούσε σε έκδοση απόφασης σε αίτημά του για αλλαγή του επωνύμου του, όποτε δε ο πολίτης ερωτούσε τον Δήμο για την τύχη του αιτήματός του, ελάμβανε την προφορική απάντηση ότι το αίτημά του είχε απορριφθεί.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος απηύθυνε έγγραφο προς τον Δήμο, στο οποίο διατύπωνε τους λόγους για τους οποίους ο Δήμος έχει υποχρέωση να εξετάσει το αίτημα αλλαγής επωνύμου του πολίτη και είτε να το εγκρίνει είτε να το απορρίψει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση ώστε να ενεργοποιηθεί η δυνατότητα προσφυγής του πολίτη, δικαστικά ή ιεραρχικά. Σε κάθε περίπτωση ο Δήμος έπρεπε να προχωρήσει στην έκδοση απόφασης.

Έκβαση | Στη συνέχεια του εγγράφου του Συνηγόρου, ο Δήμος προχώρησε στην έκδοση απόφασης με την οποία εγκρίθηκε το αίτημα του πολίτη για αλλαγή του επωνύμου του.

Χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου σε ασυνόδευτα παιδιά

Ιστορικό | Σε γνώση του Συνηγόρου έχει περιέλθει δια μέσου αναφορών και έγγραφης ενημέρωσης από Οργανώσεις, η διοικητική αδυναμία έκδοσης αριθμού φορολογικού μητρώου σε ασυνόδευτα παιδιά για τα οποία δεν έχει οριστεί επίτροπος και καθήκοντα προσωρινού επιτρόπου ασκεί ο αρμόδιος εισαγγελέας. Το πρόβλημα αυτό, επηρεάζει έντονα τη ζωή ικανού αριθμού των ασυνόδευτων παιδιών, ιδίως μετά την ηλικία των 15, που επιθυμούν να εργαστούν νόμιμα και αδυνατούν να το πράξουν.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος απέστειλε επιστολές προς την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) για την επίλυση του ζητήματος αυτού και στη συνέχεια προγραμματίστηκε συνάντηση εργασίας, κατά την οποία συμφωνήθηκε στα παιδιά να χορηγείται ΑΦΜ στην περίπτωση που προσκομιστεί εξουσιοδότηση από τον αρμόδιο εισαγγελέα, μέχρι την υλοποίηση σχετικού νόμου, δυνάμει του οποίου θα ορίζεται επίτροπος για όλα τα ασυνόδευτα παιδιά. Περαιτέρω ο Συνήγορος πραγματοποίησε και συνάντηση με την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου προκειμένου να διερευνήσει τη δυνατότητα χορήγησης τέτοιας εξουσιοδότησης.

Έκβαση | Εν αναμονή της αποστολής σχετικής εγκυκλίου από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου.

Απόδοση ελληνικής ιθαγένειας σε ομογενή από την Τουρκία

Ιστορικό | Υπήκοος Τουρκίας διαμαρτυρήθηκε για τα εμπόδια που έθετε η ελληνική διοίκηση στην διαδικασία πολιτογράφησης της ως καταγόμενη από ομογενή γιαγιά προερχόμενη από την ελληνική κοινότητα της Κωνσταντινούπολης.

Διερεύνηση | Η Αρχή εντόπισε ότι το πρόβλημα της αναφερομένης σχετιζόταν με τυπικές αλλά και ουσιαστικές αντιρρήσεις της Διεύθυνσης Ιθαγένειας του Υπ. Εσωτερικών όσον αφορά την ύπαρξη ομογενειακού δεσμού στην περίπτωση της. Συγκεκριμένα, υπήρχε ζήτημα ταυτοποίησης του συγγενικού δεσμού με τις φερόμενες ως ελληνικής εθνικής καταγωγής προγόνους της (μητέρα και γιαγιά), καθώς αυτές φαίνεται ότι διατηρούσαν, μέχρι να αποβιώσουν, παράλληλες εγγραφές στα ομογενειακά μητρώα με ελληνοχριστιανικά ονόματα, ενώ προς τις τουρκικές αρχές εμφανίζονταν με εντελώς διαφορετικά τουρκικά ονόματα και ως μουσουλμάνες στο θρήσκευμα.

Στη διαδικασία της διαμεσολάβησης ζητήθηκε από την αναφερόμενη να προσκομίσει στοιχεία που να αποδεικνύουν με σαφήνεια την ταυτοπροσωπία της μητέρας της μέσα από την καταγραφή της ληξιαρχικής αλλαγής του ονόματος και του θρησκευμάτος της στα Τουρκικά αρχεία, το οποίο και έπραξε. Εν συνεχεία αξιοποιήσαμε κάθε διαθέσιμο μέσο για να ανασυστήσουμε το γενεαλογικό δέντρο της αναφερομένης εντοπίζοντας ισχυρές ενδείξεις όχι μόνο ως προς την καταγωγή της από ελληνίδα ομογενή πρόγονο που έχει λάβει την ελληνική ιθαγένεια, αλλά και ως προς ολόκληρο κλάδο της οικογένειάς της που κατοικεί στην Αιτωλοακαρνανία και δημιουργήθηκε από τον έλληνα παππού της, ο οποίος είχε διαφύγει στην Ελλάδα μετά τις διώξεις κατά των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης που συνέβησαν την δεκαετία του 1950.

Έκβαση | Ο Συνήγορος του Πολίτη μετά από σχετικό υπόμνημα προς την ειδική γραμματεία Ιθαγένειας πέτυχε τη θετική έκβαση του αιτήματος της αναφερομένης.

Απαλοιφή ημερομηνίας γέννησης από πρόσκληση για κάλυψη θέσης

Ιστορικό | Υποψήφιος για θέση σε Ανώνυμη Εταιρεία του Δημοσίου διαμαρτυρήθηκε εκτιμώντας ότι η απαίτηση υποχρεωτικής συμπλήρωσης του πεδίου «ημερομηνία γέννησης» στη σχετική ηλεκτρονική αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής, εισάγει δυσνητικά διακριτική μεταχείριση στη βάση της ηλικίας.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος απευθύνθηκε στον φορέα και επισήμανε ότι, η απαίτηση συμπλήρωσης του συγκεκριμένου πεδίου εκ μέρους των υποψηφίων παρέλκει, εφόσον η ηλικία δεν πρόκειται να συνεκτιμηθεί ως κριτήριο επιλογής ή να ληφθεί υπόψη για τη διαμόρφωση κρίσης επί της καταλληλότητας των υποψηφίων. Ζήτησε από τον φορέα να προβεί σε απαλοιφή του εν λόγω πεδίου και ενημέρωσε σχετικά με τις προβλέψεις της νομοθεσίας για την τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως ηλικίας.

Έκβαση | Άμεσα ανταποκρινόμενος, ο φορέας προέβη σε απαλοιφή του σχετικού πεδίου από την ηλεκτρονική αίτηση, ενημερώνοντας τον Συνήγορο ότι δεν είχε καμία πρόθεση διάκρισης στη βάση της ηλικίας και ότι η συμπλήρωση του πεδίου απέβλεπε μόνον στη συλλογή πληροφοριακής φύσης προσωπικών στοιχείων των υποψηφίων.

Άδεια λόγω υιοθεσίας και σε πατέρες δημοσίου υπαλλήλους

Ιστορικό | Πατέρας δημόσιος υπάλληλος, ζήτησε να λάβει άδεια υιοθεσίας του τέκνου του, καθώς η γυναίκα του, ως ελεύθερη επαγγελματίας, δεν μπορούσε να πάρει. Η υπηρεσία του αρνήθηκε τη χορήγηση άδειας, καθώς εκ του νόμου η άδεια προβλέπεται μόνο για γυναίκες.

Διερεύνηση | Ο Συνήγορος του Πολίτη έστειλε έγγραφο στο αρμόδιο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης, επισημαίνοντας ότι η μη χορήγηση της άδειας λόγω υιοθεσίας και σε πατέρες συνιστά άμεση διάκριση λόγω φύλου.

Έκβαση | Το Υπουργείο ανταποκρίθηκε θετικά και με σχετική νομοθετική ρύθμιση που τροποποίησε τον δημοσιοϋπαλληλικό κώδικα προβλέφθηκε το δικαίωμα λήψης της σχετικής άδειας και σε θετούς πατέρες.

Άδεια φροντίδας τέκνου για τις αναπληρώτριες εκπαιδευτικούς

Ιστορικό | Πολλές αναπληρώτριες εκπαιδευτικοί διαμαρτυρήθηκαν στον Συνήγορο τα τελευταία χρόνια, για τις ανισότητες που υπάρχουν έναντι των συναδέλφων τους, μονίμων εκπαιδευτικών, σε ό,τι αφορά το καθεστώς χορήγησης αδειών σχετιζόμενων με την μητρότητα. Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει επανειλημμένα επισημαίνει και στο παρελθόν τα σοβαρά ελλείμματα στο θεσμικό πλαίσιο που προβλέπεται για την προστασία της μητρότητας και τη συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Στη συγκεκριμένη κατηγορία, το πρόβλημα εντοπίζεται στο γεγονός ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται, κατ' αρχήν, για την κάλυψη παροδικών αναγκών της εκπαίδευσης, στην πράξη, ωστόσο, καλύπτουν συστατικά μέρος των πάγιων και διαρκών αναγκών της εκπαίδευσης και μπορούν να παραμείνουν στο καθεστώς των αναπληρωτών καθηγητών για μεγάλο χρονικό διάστημα, όπως τουλάχιστον συνέβαινε μέχρι την εφαρμογή του νέου συστήματος διορισμού και προσλήψεων των εκπαιδευτικών.

Διερεύνηση | Το έτος 2018, ο Συνήγορος έλαβε ιδιαίτερα αυξημένο αριθμό αναφορών σχετικών με το εν λόγω ζήτημα και επέτεινε τις προσπάθειές του για την οριστική αντιμετώπιση του. Με έγγραφη παρέμβασή του προς τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ο Συνήγορος επισήμανε εκ νέου την ανάγκη να αντιμετωπιστεί οριστικά το ζήτημα αυτό και διατύπωσε συγκεκριμένη πρόταση για τη θεσμοθέτηση άδειας μητρότητας για τις αναπληρώτριες εκπαιδευτικούς. Μετά από την αποστολή του εγγράφου, πραγματοποιήθηκε και συνάντηση με τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα, με στόχο την ανταλλαγή απόψεων για την περαιτέρω προώθηση και υλοποίηση της πρότασης.

Έκβαση | Τελικά, η πρόταση του Συνηγόρου έγινε δεκτή από το Υπουργείο και περιελήφθη στον πρόσφατο σχετικό νόμο, ενώ στην αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου γίνεται ειδική μνεία στην πρόταση του Συνηγόρου.

Επιστροφή από το Ελληνικό Κτηματολόγιο αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού

- Ιστορικό** | Πολίτης προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη, με αίτημα τη διαμεσολάβησή του για την επιστροφή από το «Ελληνικό Κτηματολόγιο» αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού.
- Διερεύνηση** | Σύμφωνα με τα έγγραφα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της Ανεξάρτητης Αρχής, κατά τη διαδικασία της κτηματογράφησης της ιδιοκτησίας της προσφεύγουσας, το ακίνητο εντοπίστηκε σε αστική περιοχή και καταβλήθηκε το ανάλογο τέλος κτηματογράφησης. Η ενδιαφερόμενη πολίτης, όμως, ελέγχοντας την καταγραφή του ακινήτου, διαπίστωσε ότι αυτό βρίσκεται σε αγροτική περιοχή, με συνέπεια το τέλος κτηματογράφησης να είναι χαμηλότερο και να προκύπτει ένα ποσό αχρεωστήτως καταβληθέν. Η πολίτης απευθύνθηκε εγγράφως με αίτηση και ηλεκτρονικό μήνυμα, αλλά και τηλεφωνικώς προς την υπηρεσία, χωρίς να υπάρξει ανταπόκριση και για το λόγο αυτό, προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη την 1η Οκτωβρίου 2018.
- Έκβαση** | Κατά την άσκηση της διαμεσολάβησής του, ο Συνήγορος του Πολίτη διαπίστωσε κωλυσιεργία του Ελληνικού Κτηματολογίου στην εξέταση της εκκρεμούσας αίτησης, η οποία όπως διαπιστώθηκε δεν είναι η μοναδική, με αποτέλεσμα τη μη εκκαθάριση και επιστροφή του οφειλόμενου ποσού. Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε, ότι η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Ελληνικού Κτηματολογίου προέβη στην επιστροφή του αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού και στην πίστωση του λογαριασμού της ενδιαφερομένης. Επισημαίνεται από την Αρχή ωστόσο πως, η σοβαρή καθυστέρηση της επιστροφής του ποσού, αποδίδεται στην αρρυθμία που εμφανίζει το Ελληνικό Κτηματολόγιο, μετά την μετατροπή του σε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

Διόρθωση σφαλμάτων σε ληξιαρχική πράξη γέννησης

Ιστορικό | Πολίτης ζήτησε την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, διότι Ληξιαρχείο Δήμου της Χώρας απαιτούσε την προσκόμιση δικαστικής απόφασης προκειμένου να διορθώσει ορθογραφικά σφάλματα που είχαν παρεισφρήσει στη ληξιαρχική πράξη γέννησής της.

Διερεύνηση | Από την αρχική επικοινωνία της Αρχής με το Ληξιαρχείο, προέκυψε ότι η εν λόγω υπηρεσία, για τη διόρθωση της ληξιαρχικής πράξης, απαιτούσε την προσκόμιση δικαστικής απόφασης, επικαλούμενη άλλο άρθρο του νόμου από το αντίστοιχο που προβλέπεται για τη διόρθωση ληξιαρχικών πράξεων. Καθώς η υπηρεσία επέμενε στην άποψή της, ο Συνήγορος απηύθυνε έγγραφο προς το Ληξιαρχείο στο οποίο διατύπωνε τους λόγους για τους οποίους δεν εφαρμόζεται το άρθρο του νόμου που επικαλείται, αλλά ειδικότερο άρθρο, στο οποίο προβλέπεται ότι στην περίπτωση ορθογραφικών σφαλμάτων δεν απαιτείται δικαστική απόφαση και η διόρθωση της ληξιαρχικής πράξης μπορεί να γίνει από τον ίδιο τον Ληξιαρχο.

Έκβαση | Το Ληξιαρχείο, στη συνέχεια του εγγράφου του Συνηγόρου, απηύθυνε σχετικό ερώτημα προς τον οικείο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, ο οποίος συμφώνησε με τις απόψεις του Συνηγόρου. Κατόπιν τούτου, το Ληξιαρχείο διόρθωσε τη ληξιαρχική πράξη της αναφερόμενης, χωρίς να χρειαστεί η προσκόμιση δικαστικής απόφασης.